

І. Ю. Єпіфанова

**ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТА ЗВІТНІСТЬ:
ЗБІРНИК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ
ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ ТА
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

І. Ю. Єпіфанова

**ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТА ЗВІТНІСТЬ:
ЗБІРНИК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ
ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ ТА
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

Вінниця
ВНТУ
2016

УДК 378.147:336.01 (075)

ББК 74.58:65.26 я 73

Є 67

Затверджено Вченою радою Вінницького національного технічного університету (Протокол № 7 від 06.03.2013 р.)

Р е ц е н з е н т и:

М. П. Войнаренко, доктор економічних наук, професор;

В. В. Зянько, доктор економічних наук, професор;

О. А. Сметанюк, кандидат економічних наук, доцент.

Єпіфанова, І. Ю.

Є67 Фінансовий аналіз та звітність: збірник тестових завдань для організації самостійної та індивідуальної роботи студентів / І. Ю. Єпіфанова. – Вінниця : ВНТУ, 2016. – 85 с.

В навчальному посібнику наведені питання для самостійного контролю знань студентів, тестові завдання, словник термінів. Навчальний посібник розроблено у відповідності з програмою дисципліни "Фінансовий аналіз та звітність".

УДК 378.147:336.01 (075)

ББК 74.58:65.26 я 73

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
ТЕМА 1 СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	7
Тестові завдання.....	7
Оцініть правильність тверджень (так, ні).....	11
Вставте пропущені слова в наведеному тексті	12
ТЕМА 2 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ТА ЙОГО МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	14
Тестові завдання.....	14
Оцініть правильність тверджень (так, ні).....	17
Вставте пропущені слова в наведеному тексті	18
ТЕМА 3 ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	19
Тестові завдання.....	19
Оцініть правильність тверджень (так, ні).....	22
Вставте пропущені слова в наведеному тексті	23
Зробіть аналітичні висновки	24
ТЕМА 4 АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	25
Тестові завдання.....	25
Оцініть правильність тверджень (так, ні).....	28
Вставте пропущені слова в наведеному тексті	29
Зробіть аналітичні висновки	30
ТЕМА 5 АНАЛІЗ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	32
Тестові завдання.....	32
Оцініть правильність тверджень (так, ні).....	35
Вставте пропущені слова в наведеному тексті	36
Зробіть аналітичні висновки	37
ТЕМА 6 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	38
Тестові завдання.....	38
Оцініть правильність тверджень (так, ні).....	42
Вставте пропущені слова в наведеному тексті	43
Зробіть аналітичні висновки	44
ТЕМА 7 АНАЛІЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА....	46
Тестові завдання.....	46
Оцініть правильність тверджень (так, ні).....	50
Вставте пропущені слова в наведеному тексті	51
Зробіть аналітичні висновки	52
ТЕМА 8 АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	53

Тестові завдання.....	53
Оцініть правильність тверджень (так, ні).....	57
Вставте пропущені слова в наведеному тексті	58
Зробіть аналітичні висновки	59
ТЕМА 9 АНАЛІЗ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА	61
Тестові завдання.....	61
Оцініть правильність тверджень (так, ні).....	65
Вставте пропущені слова в наведеному тексті	66
Зробіть аналітичні висновки	66
ТЕМА 10 АНАЛІЗ ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА.....	68
Тестові завдання.....	68
Оцініть правильність тверджень (так, ні).....	71
Вставте пропущені слова в наведеному тексті	72
Зробіть аналітичні висновки	73
СЛОВНИК ТЕРМІНІВ.....	74
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	82

ВСТУП

Забезпечення ефективної діяльності підприємства в умовах ринкової економіки ґрунтується на побудові сучасної інформаційної системи управління, складовими якої є облік, аналіз і контроль фінансово-господарських операцій, процесів і явищ.

В умовах планово-директивної економіки розвитку фінансового аналізу не приділялося достатньої уваги, оскільки в ньому не було об'єктивної потреби. В сучасних умовах ситуація змінилася. Становлення ринкових відносин потребує розроблення змісту, методології та методики фінансового аналізу з урахуванням особливостей міжнародного досвіду.

Фінансовий аналіз є способом накопичення інформації, її трансформацію та використання.

Основною метою фінансового аналізу є отримання найбільшого числа інформативних параметрів, що дають об'єктивну і точну картину фінансового стану підприємства, його прибутку або збитку, відображають динаміку зміни активів та пасивів в розрахунках з дебіторами та кредиторами. При цьому аналітиків та менеджерів може цікавити як поточний фінансовий стан, так і перспективи підприємства на найближчий або більш віддалений час.

Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз та звітність» формує систему теоретичних і практичних знань з основ та методології проведення фінансового аналізу підприємств у студентів напряму підготовки «Менеджмент».

Мета викладання дисципліни — є закріплення у студентів теоретичних знань з аналізу фінансового стану підприємств, отримання практичних навичок аналізу фінансового стану підприємств на підставі фінансової звітності, а також вміння розробляти пропозиції щодо покращення фінансового стану підприємства на основі проведеного аналізу.

Завдання вивчення дисципліни — є набуття студентами практичних навичок фінансового аналізу суб'єктів господарської діяльності.

Студент повинен знати матеріал програми курсу «Фінансовий аналіз та звітність», основні методи фінансового аналізу; склад та особливості фінансової звітності підприємства; напрямки та методи аналізу фінансового стану підприємства.

Студент повинен уміти на підставі дослідження фінансової звітності, яка є інформаційною базою фінансового аналізу здійснювати аналіз фінансового стану підприємства в цілому та за напрямками, вміти формувати кваліфіковані судження, приймати відповідні рішення, спрямовані на виявлення резервів підвищення ефективності функціонування та поліпшення фінансового стану підприємства.

Проведення практичних занять з дисципліни «Фінансовий аналіз та звітність» сприяє закріпленню у студентів теоретичних знань з аналізу

фінансового стану підприємств, отримання практичних навичок аналізу фінансового стану підприємств на підставі фінансової звітності, а також виробленню вміння розробляти пропозиції щодо покращення фінансового стану підприємства на основі проведеного аналізу.

В процесі вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз та звітність» студенти, на підставі дослідження фінансової звітності, яка є інформаційною базою фінансового аналізу, навчаються формувати кваліфіковані судження, приймати відповідні рішення, спрямовані на виявлення резервів підвищення ефективності функціонування та поліпшення фінансового стану підприємства.

Програмою передбачено дослідження студентами за допомогою різних методів фінансового аналізу фінансової звітності реально існуючих суб'єктів господарювання та здійснення на підставі цього:

- загального оцінювання фінансового стану підприємства;
- аналізу фінансових результатів діяльності підприємства;
- аналізу ділової активності підприємства;
- аналізу ефективності функціонування підприємства;
- аналізу ліквідності та платоспроможності;
- оцінювання фінансової стійкості в сучасних умовах господарювання;
- аналізу майнового стану підприємства;
- факторного аналізу окремих показників з метою виявлення чинників, які вплинули на зміну результативного показника для формування пропозицій та рекомендацій щодо його покращення.

З метою кращого закріплення лекційного матеріалу та практичних завдань, доцільним є активізація самостійної роботи студентів. Саме тому, у даному навчальному посібнику за темами дисципліни подано основні питання для самостійного контролю знань студентами, а також тестові завдання. Запропоновані тестові завдання поділено на чотири частини:

1. Відкриті тестові завдання, в яких подано чотири варіанти відповіді, з яких лише один варіант є вірним.

2. Наведено твердження, які є вірними або ж невірними. Даний тип завдань передбачає оцінювання правильності тверджень студентом.

3. Завдання, в яких студент самостійно має доповнити твердження пропущеної частини.

4. Задачі закритого типу, в яких на основі поданих розрахунків студент має зробити аналітичні висновки.

ТЕМА 1

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Розв'язання тестів даної теми передбачає ознайомлення студентів із такими питаннями:

1. Мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності.
2. Сутність, мета і особливості складання форми №1 «Баланс».
3. Сутність, мета і особливості складання форми №2 «Звіт про фінансові результати».
4. Сутність, особливості складання форми №3 «Звіт про рух грошових коштів».
5. Сутність, мета і особливості складання форми №4 «Звіт про власний капітал».
6. Загальні вимоги та необхідність складання Приміток до фінансових звітів
7. Консолідована фінансова звітність.
8. Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва.

Тестові завдання

1. Скільки форм включає фінансова звітність підприємства за національними положеннями (стандартами) (крім бюджетних установ і суб'єктів малого підприємництва)?

- 1) 3;
- 2) 2;
- 3) 5;
- 4) 10.

2. Відповідно вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку власний капітал визначається як:

- 1) активи та зобов'язання підприємства;
- 2) усе майно підприємства;
- 3) необоротні активи та зобов'язання підприємства;
- 4) активи за вирахуванням зобов'язань.

3. В якій формі звітності відображається майно підприємства?

- 1) Баланс;
- 2) Звіт про фінансові результати;
- 3) Звіт про рух грошових коштів;
- 4) Звіт про власний капітал.

4. Який принцип фінансової звітності передбачає, що особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства:

- 1) обачності;
- 2) послідовності;
- 3) автономності;
- 4) відповідності доходів і витрат?

5. Яку із зазначених форм звітності не потрібно складати малим підприємствам України:

- 1) Баланс;
- 2) Звіт про власний капітал;
- 3) Звіт про фінансові результати;
- 4) усі відповіді невірні?

6. Заповніть пропущені слова.

_____ — звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал:

- 1) Баланс;
- 2) Звіт про фінансові результати;
- 3) Звіт про власний капітал;
- 4) Звіт про рух грошових коштів.

7. Який звіт про фінансовий стан підприємства відображає його доходи, витрати, прибутки та збитки:

- 1) Баланс;
- 2) Звіт про фінансові результати;
- 3) Звіт про власний капітал;
- 4) Звіт про рух грошових коштів?

8. Одиницею виміру у фінансовій звітності виступає:

- 1) тис. грн;
- 2) грн;
- 3) млн. грн;
- 4) всі відповіді невірні.

9. Заповніть пропущені слова.

Принцип _____ передбачає, що фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі:

- 1) автономності;
- 2) повного висвітлення;
- 3) превалювання сутності над формою;
- 4) періодичності.

10. Залишок за статтею балансу «Резерв сумнівних боргів» на кінець звітного періоду зріс, а первісна вартість дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги зменшилась. Унаслідок цього:

- 1) зросла балансова вартість цієї дебіторської заборгованості;
- 2) збільшився власний капітал за рахунок збільшення резервів;
- 3) збільшилася балансова вартість оборотних активів;
- 4) зменшилася балансова вартість цієї дебіторської заборгованості.

11. Інформація, що надається у «Звіті про фінансові результати», використовується для:

- 1) оцінювання структури ресурсів, їх ліквідності та платоспроможності підприємства;
- 2) оцінювання та прогнозу змін у власному капіталі підприємства;
- 3) оцінювання структури доходів та витрат;
- 4) оцінювання та прогнозу операційної та фінансової діяльності підприємства.

12. Заповніть пропущені слова.

_____ — це звіт, який містить інформацію про надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів:

- 1) Баланс;
- 2) Звіт про фінансові результати;
- 3) Звіт про власний капітал;
- 4) Звіт про рух грошових коштів.

13. Заповніть пропущені слова.

_____ — це звіт, який містить інформацію про зміни у складі власного капіталу:

- 1) Баланс;
- 2) Звіт про фінансові результати;
- 3) Звіт про власний капітал;
- 4) Звіт про рух грошових коштів.

14. Заповніть пропуски у висловлюванні.

Принцип _____ передбачає, що операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми:

- 1) історичної собівартості;
- 2) періодичності;
- 3) превалювання сутності над формою;
- 4) єдиного грошового вимірника.

15. До типових прикладів руху коштів у результаті _____ діяльності слід віднести: надходження коштів від реалізації продукції (товарів, послуг); надходження коштів за надання права користування активами

(оренда, ліцензії); платежі постачальникам; виплати працівникам; сплата податків тощо:

- 1) операційної;
- 2) інвестиційної;
- 3) фінансової;
- 4) звичайної.

16. Звіт про власний капітал — це звіт _____:

- 1) про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства;
- 2) який відображає зміни в складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду;
- 3) про фінансовий стан підприємства, що відображає на визначену дату його активи, зобов'язання і власний капітал;
- 4) який відображає надходження і витрати коштів у результаті діяльності підприємства в звітному періоді.

17. Операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу відносять до:

- 1) операційної діяльності;
- 2) звичайної діяльності;
- 3) основної діяльності;
- 4) інвестиційної діяльності.

18. Яке із зазначених тверджень не належить до якісних характеристик фінансової звітності:

- 1) інформація, яка подається у фінансових звітах, повинна бути дохідлива і розрахована на однозначне тлумачення її користувачами;
- 2) постійне (із року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики;
- 3) фінансова звітність повинна містити лише доречну інформацію;
- 4) фінансова звітність повинна бути достовірною, не містити помилок та перекручень?

19. В якому принципі говориться про те, що фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі:

- 1) обачності;
- 2) повного висвітлення;
- 3) безперервності;
- 4) нарахування та відповідності доходів і витрат?

20. Поєднайте статті фінансової звітності із формами фінансової звітності, у яких вони відображаються:

1. Необоротні активи	1. Звіт про фінансові результати
2. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	2. Звіт про власний капітал
3. Чистий рух коштів від операційної діяльності	3. Баланс
4. Виплати власникам (дивіденди)	4. Звіт про рух грошових коштів

21. Поєднайте різні види заборгованості підприємства з розділами Балансу, до яких вони належать:

1. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1. Необоротні активи
2. Довгострокова дебіторська заборгованість	2. Оборотні активи
3. Довгострокові кредити банків	3. Довгострокові зобов'язання
4. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	4. Поточні зобов'язання

22. Поєднайте принципи, на яких ґрунтується фінансова звітність із їх характеристиками:

1. Кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства	1. Принцип безперервності
2. Пріоритетною є оцінка активів підприємства, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання	2. Принцип автономності
3. Оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі	3. Принцип історичної собівартості
4. Можливість розподілу діяльності підприємства на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності	4. Принцип періодичності

Оцініть правильність тверджень (так, ні).

23. Фінансові звіти містять певні статті, склад і зміст яких визначаються відповідними стандартами.

1) Так; 2) ні.

24. Фінансова звітність підприємств становить комерційну таємницю.

1) Так; 2) ні.

25. Баланс – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання та власний капітал.

1) Так; 2) ні.

26. В активі відображають дані, які характеризують джерела утворення майна і його цільове призначення.

1) Так; 2) ні.

27. Загальні підсумки активу та пасиву балансу не повинні дорівнювати один одному.

1) Так; 2) ні.

28. Операційна діяльність — основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

1) Так; 2) ні.

29. Доходи і витрати підприємства наводять у Звіті про фінансові результати з метою визначення чистого прибутку або збитку звітного періоду.

1) Так; 2) ні.

30. У третьому розділі Звіту про фінансові результати наводяться відповідні елементи операційних витрат, яких зазнало підприємство в процесі своєї діяльності протягом звітного періоду.

1) Так; 2) ні.

31. У Звіті про рух грошових коштів наводяться дані про рух коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

1) Так; 2) ні.

32. Звіт про власний капітал містить інформацію про його походження та причини змін форми власного капіталу.

1) Так; 2) ні.

Вставте пропущені слова в наведеному тексті.

33. _____ – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

34. _____ — витрати на незавершене виробництво і незавершені роботи (послуги), а також вартість напівфабрикатів власного виробництва і валова заборгованість замовників за будівельними контрактами.

35. _____ — доходи, отримані протягом поточного або попередніх періодів, які належать до наступних звітних періодів.

36. _____ — будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення.

37. Метою складання _____ є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.

38. _____ здійснює аналіз усіх видів капіталу підприємства за звітний період, а саме: статутний капітал, пайовий капітал, додатковий вкладений капітал, інший додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток, неоплачений капітал, вилучений капітал.

39. Як форма звітності _____ являють собою сукупність показників та пояснень, які деталізують і обґрунтовують статті фінансових звітів, а також дають іншу інформацію, розкриття якої передбачено відповідними стандартами.

40. Форми фінансової звітності підприємств (крім банків) і порядок їх заповнення встановлюються _____ за погодженням з Державним комітетом статистики України.

41. _____ — частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

42. У складі _____ відображаються витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх періодів, але належать до наступних звітних періодів.

ТЕМА 2

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ТА ЙОГО МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Розв'язання тестів даної теми передбачає ознайомлення студентів із такими питаннями:

1. Предмет, мета, завдання фінансового аналізу.
2. Види фінансового аналізу в залежності від функцій управління та характеру об'єкта аналізу.
3. Види фінансового аналізу в залежності від змісту аналізу та періодичності здійснення.
4. Види фінансового аналізу в залежності від методичних прийомів, що використовуються.
5. Класифікація кількісних методів фінансового аналізу.
6. Характеристика якісних методів фінансового аналізу.

Тестові завдання

1. Заповніть пропущені слова.
Об'єктом фінансового аналізу підприємства є _____ підприємства, їх формування та використання:
 - 1) поточні зобов'язання;
 - 2) фінансові ресурси;
 - 3) фінансові результати;
 - 4) оборотні активи.
2. Відносними показниками, що визначають питому вагу окремої частини в загальному, є показники:
 - 1) структури;
 - 2) динаміки;
 - 3) інтенсивності;
 - 4) ефективності.
3. Детермінований аналіз не є можливим до використання у разі, якщо існує:
 - 1) прямий вплив факторів на результативний показник;
 - 2) однозначно визначений функціональний зв'язок;
 - 3) імовірнісний зв'язок;
 - 4) правильної відповіді немає.
4. Об'єктом фінансового аналізу є:
 - 1) трудові ресурси підприємства;
 - 2) вплив неврожаю зернових на видатки фермера Петренка;
 - 3) фінансові ресурси підприємства;
 - 4) вплив реклами на підвищення попиту на модні моделі взуття.

5. До внутрішніх користувачів фінансової інформації належать:

- 1) акціонери підприємства;
- 2) кредитори підприємства;
- 3) постачальники підприємства;
- 4) менеджери підприємства.

6. Який з наведених методів належить до неформалізованих методів фінансового аналізу:

- 1) метод ланцюгових підстановок;
- 2) індексний метод;
- 3) метод експертних оцінок;
- 4) метод відносних величин?

7. Який з наведених видів фінансового аналізу є найбільш повним:

- 1) перспективний;
- 2) ретроспективний;
- 3) операційний;
- 4) оперативний?

8. Який із наведених методів фінансового аналізу не належить до економіко-логічних (якісних):

- 1) відносних величин;
- 2) індукції;
- 3) синтезу;
- 4) абстракції?

9. Яка з наведених нерівностей належить до методу коефіцієнтів:

1) $\frac{595\,000}{4\,353\,000} \times 100 = 13,7(\%)$;

2) $I_q = \frac{\sum q_1 p_0}{\sum q_0 p_0}$;

3) $Kn = \frac{OA}{ПЗ}$;

4) Активи = Пасиви?

10. Виявлення впливу окремих факторів на зміну рентабельності капіталу є предметом:

- 1) факторного аналізу;
- 2) порівняльного аналізу;
- 3) трендового аналізу;
- 4) коефіцієнтного аналізу.

11. За допомогою вертикального аналізу визначаються:

- 1) зміни фактичних показників фактичних результатів порівняно з плановими;
- 2) структура статей активу і пасиву балансу;
- 3) динаміка статей активу і пасиву балансу;
- 4) склад статей активу та пасиву.

12. Який вид аналізу призначено для дослідження динаміки об'єкта, визначення та кількісного оцінювання тенденцій його зміни у часі:

- 1) вертикальний;
- 2) горизонтальний;
- 3) інтегральний;
- 4) коефіцієнтний?

13. Метод аналізу, що застосовується в економічних дослідженнях, спрямованих на вивчення закономірностей і тенденцій розвитку досліджуваних об'єктів, виявлення взаємозв'язків між показниками, які характеризують параметри об'єктів аналізу та визначення впливу факторів на динаміку господарських процесів і їх економічні результати – це:

- 1) групування;
- 2) порівняння;
- 3) деталізація;
- 4) балансовий метод.

14. Який вид аналізу ґрунтується на даних первинного обліку і безпосередніх спостережень, спрямованих на фіксацію та кількісне і якісне оцінювання відхилень визначених характеристик об'єкта управління від попередньо встановлених стандартів оперативного контролю:

- 1) перспективний;
- 2) оперативний;
- 3) ретроспективний;
- 4) аналіз за центрами відповідальності?

15. За характером об'єкта аналізу розрізняють:

- 1) перспективний; оперативний; ретроспективний;
- 2) повний фінансовий аналіз; локальний фінансовий аналіз; тематичний фінансовий аналіз;
- 3) фінансовий аналіз діяльності підприємства; фінансовий аналіз за центрами відповідальності; фінансовий аналіз окремих операцій;
- 4) зовнішній та внутрішній.

Оцініть правильність тверджень (так, ні).

16. Перспективний аналіз досліджує об'єкти управління з метою визначення їх можливих характеристик у майбутньому.

1) Так; 2) ні.

17. Вертикальний аналіз призначено для дослідження динаміки об'єкта, визначення та кількісного оцінювання тенденцій його зміни у часі.

1) Так; 2) ні.

18. Внутрішній аналіз використовує всю достовірну інформацію про стан справ на підприємстві.

1) Так; 2) ні.

19. Абстрактно-логічні методи і прийоми не дають числової характеристики економічних явищ, а визначають способи підходу до їх вивчення.

1) Так; 2) ні.

20. Абсолютні величини застосовуються для характеристики первинної інформації та слугують базою для розрахунку відносних величин, які використовуються для аналізу та наочного відображення співвідношень абсолютних величин.

1) Так; 2) ні.

21. Типологічне групування дозволяє дослідити склад та структуру об'єкта аналізу.

1) Так; 2) ні.

22. Деталізація є аналітичним прийомом розкладання загальних показників на складові частини.

1) Так; 2) ні.

23. Аналітичне групування направлене на виявлення взаємозв'язків між об'єктами та показниками, що досліджуються.

1) Так; 2) ні.

24. Для стохастичного факторного аналізу характерний функціональний зв'язок факторів з досліджуваним показником.

1) Так; 2) ні.

25. До методів загального аналізу належать: метод порівняння, методи розрахунку відносних і середніх величин, групування, побудова рядів динаміки, а також балансовий метод, індексний та графічний методи.

1) Так; 2) ні.

26. Основою інтегрального аналізу є побудова факторної моделі, що характеризує зв'язок між чинниками і результатом.

1) Так; 2) ні.

27. Вертикальний аналіз забезпечує співставлення показників досліджуваного періоду з аналогічними плановими, попередніми, нормативними, середніми або найкращими (еталонними) показниками, які розглядаються як база порівняння.

1) Так; 2) ні.

Вставте пропущені слова в наведеному тексті.

28. _____ являє собою спосіб накопичення інформації, її трансформацію та використання.

29. Головною особливістю _____ є його спрямованість на забезпечення контролю фінансово-господарських операцій в момент їх здійснення, безпосередньо перед здійсненням або зразу після здійснення.

30. Особливістю _____ є те, що всі показники, на основі яких досліджується об'єкт, належать до одного періоду (за умови, що показники є періодичними: дохід, витрати, прибуток) або до визначеного моменту (якщо показники є моментними: активи, капітал, зобов'язання).

31. Основою _____ є побудова факторної моделі, що характеризує зв'язок між чинниками і результатом.

32. До _____ методів відносяться методи та способи обробки аналітичної інформації, використання яких, як правило, ґрунтується на використанні ПЕОМ, відповідного програмного забезпечення і потребує залучення висококваліфікованих фахівців-програмістів.

33. _____ – метод аналізу, що застосовується в економічних дослідженнях, спрямованих на вивчення закономірностей і тенденцій розвитку досліджуваних об'єктів, виявлення взаємозв'язків між показниками, які характеризують параметри об'єктів аналізу та визначення впливу факторів на динаміку господарських процесів і їх економічні результати.

ТЕМА 3

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Розв'язання тестів даної теми передбачає ознайомлення студентів із такими питаннями:

1. Що таке баланс? Як відображається інформація у балансі?
2. Що таке активи?
3. Яка мета аналізу активу балансу?
4. Якою є структура активів аналізованого підприємства і чому?
5. Якою має бути структура активів?
6. Якою є стратегія підприємства щодо довгострокових вкладень?
Чому?
7. Чи є оптимальним на підприємстві розмір дебіторської заборгованості? Чому?
8. Якою є динаміка зміни активів – позитивною чи негативною?
Чому?
9. Чи достатньо підприємство забезпечене майном виробничого призначення?
10. Як визначається коефіцієнт майна виробничого призначення?
11. Що відображається в пасиві балансу?
12. Якою є динаміка зміни пасивів – позитивною чи негативною?
13. Як за структурою пасиву можна зробити висновок про залежність підприємств від зовнішніх джерел фінансування?
14. Якою має бути питома вага в загальній величині пасиву?
15. Чи є підприємство достатньо забезпеченим власними джерелами фінансування?
16. Що означає отримане значення коефіцієнта фінансового ризику?
17. Чи є в балансі підприємства статті, динаміка зміни яких в абсолютному вираженні відрізняється від структурної динаміки?
18. Що таке спектральні діаграми?
19. Як можна покращити структуру активу аналізованого підприємства?

Тестові завдання для самоконтролю

1. Відповідно до вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку власний капітал визначається як:
 - 1) активи та зобов'язання підприємства;
 - 2) усе майно підприємства;
 - 3) активи за вирахуванням зобов'язань;
 - 4) різниця між довго- та короткостроковими зобов'язаннями.

2. Для того, щоб зробити остаточний висновок щодо збільшення величини запасів підприємства, необхідно:

- 1) проаналізувати динаміку збільшення запасів;
- 2) порівняти динаміку збільшення запасів із динамікою зміни чистого доходу від реалізації;
- 3) порівняти динаміку збільшення запасів із динамікою зміни активів у цілому;
- 4) порівняти динаміку збільшення запасів із динамікою зміни власного капіталу.

8. «Важкою структурою» активів є така, коли питома вага необоротних активів підприємства в загальній їх структурі становить:

- 1) менше 20%;
- 2) більше 30%;
- 3) більше 40%;
- 4) менше 50%.

9. За яким видом активів визначають тип стратегії підприємства щодо довгострокових вкладень:

- 1) за активами в цілому;
- 2) за оборотними активами;
- 3) за необоротними активами;
- 4) за дебіторською заборгованістю?

10. В якій формі звітності відображається майно підприємства:

- 1) Баланс;
- 2) Звіт про фінансові результати;
- 3) Звіт про рух грошових коштів;
- 4) Звіт про власний капітал?

11. До складу необоротних активів належить:

- 1) нематеріальні активи;
- 2) запаси і витрати;
- 3) короткострокові фінансові вкладення;
- 4) грошові активи.

12. Нерозподілений прибуток належить до складу:

- 1) основного капіталу;
- 2) оборотного капіталу;
- 3) додаткового капіталу;
- 4) власного капіталу.

13. Якщо власний капітал складає 5 тис. грн, а загальна вартість майна 10 тис. грн, то коефіцієнт автономії становить:

- 1) 2,0;
- 2) 0,5;
- 3) 0,1;
- 4) 5,0.

14. Короткострокові фінансові інвестиції та грошові кошти належать до:

- 1) оборотних коштів;
- 2) необоротних активів;
- 3) власного капіталу;
- 4) залученого капіталу.

15. Господарські засоби тривалого використання відображаються в бухгалтерському балансі:

- 1) у I розділі активу;
- 2) у II розділі активу;
- 3) у III розділі пасиву;
- 4) у IV розділі пасиву.

16. Запаси підприємства належать до:

- 1) необоротних активів;
- 2) оборотних активів;
- 3) власного капіталу;
- 4) залученого капіталу.

17. Який із зазначених показників використовується під час аналізу майнового стану підприємства:

- 1) коефіцієнт Бівера;
- 2) коефіцієнт оборотності власного капіталу;
- 3) коефіцієнт рентабельності залученого капіталу;
- 4) коефіцієнт зносу основних засобів?

18. Який з зазначених розділів не міститься в пасиві балансу:

- 1) власний капітал;
- 2) доходи майбутніх періодів;
- 3) витрати майбутніх періодів;
- 4) довгострокові зобов'язання?

19. Які показники відсутні в порівняльному аналітичному балансі:

- 1) статті балансу;
- 2) структури;
- 3) динаміки;
- 4) коефіцієнти?

20. Яким чином впливає вилучений капітал на загальну величину власного капіталу підприємства:

- 1) збільшує;
- 2) зменшує;
- 3) не входить до складу власного капіталу, а тому ніяк не впливає;
- 4) важко точно сказати?

21. Поєднайте різні статті Балансу підприємства із розділами, до яких вони відносяться:

1. Непокритий збиток	1. Необоротні активи
2. Основні засоби	2. Оборотні активи
3. Запаси	3. Власний капітал
4. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	4. Поточні зобов'язання

Оцініть правильність тверджень (так, ні).

22. Аналіз балансу починається з експрес-аналізу, метою якого є поточна і достатньо швидке оцінювання фінансового стану і динаміки розвитку підприємства.

- 1) Так; 2) ні.

23. Технологія горизонтального аналізу полягає у тому, що загальну суму балансу приймають за 100% і кожен статтю фінансової звітності представляють у вигляді процентної частки від прийнятого базового значення.

- 1) Так; 2) ні.

24. Порівняльний аналітичний баланс отримується з вихідного балансу шляхом доповнення його показниками структури, динаміки і структурної динаміки вкладень і джерел засобів підприємства за звітний період.

- 1) Так; 2) ні.

25. Пасив балансу можна розглядати як характеристику складу та цільового використання ресурсів за об'єктами розміщення і характером участі у виробництві.

- 1) Так; 2) ні.

26. На основі аналізу оборотних активів визначають тип стратегії підприємства щодо довготермінових вкладень.

- 1) Так; 2) ні.

27. Коефіцієнт майна виробничого призначення визначається співвідношенням суми вартостей основних засобів та незавершеного

будівництва, а також виробничих запасів і незавершеного будівництва до загальної вартості всіх активів підприємства.

1) Так; 2) ні.

28. Нерозподілений прибуток являє собою частку чистого прибутку, яка лишається нерозподіленою на момент оцінювання власного капіталу підприємства.

1) Так; 2) ні.

29. Залучений капітал підприємства складається з довгострокових і поточних зобов'язань, забезпечень наступних витрат і платежів та доходів майбутніх періодів.

1) Так; 2) ні.

30. Аналіз ефективності використання власного капіталу здійснюється за показниками рентабельності, оборотності та окупності.

1) Так; 2) ні.

Вставте пропущені слова в наведеному тексті.

31. Для аналізу фінансового стану підприємства важливо вміти _____, тобто знати зміст кожної зі статей, спосіб її оцінювання, взаємозв'язок з іншими статтями, якісну характеристику.

32. _____ балансу передбачає розрахунок відносних показників: дозволяє зробити висновок про структуру балансу в поточному стані, а також проаналізувати динаміку цієї структури.

33. Аналіз активів як _____ дозволяє оцінити рівень ліквідності підприємства.

34. _____ складається з суми резервів, утворених за рахунок чистого прибутку підприємства, відповідно до чинного законодавства або згідно з установчими документами.

35. _____ підприємства складається з довгострокових і поточних зобов'язань, забезпечень наступних витрат і платежів та доходів майбутніх періодів.

Зробіть аналітичні висновки

36. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Склад та структура необоротних активів підприємства

Показник	Значення			
	попередній рік		звітний рік	
	тис. грн	%	тис. грн	%
Необоротні активи, всього	241355,5	100	261302	100
в т. ч.:				
-нематеріальні активи	122	0,05	261,5	0,1
-незавершене будівництво	11166	4,63	8821,5	3,37
-основні засоби	230054	95,3	251819	96,3
-відстрочені податкові активи	53,5	0,022	400	0,15

37. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Склад та структура власного капіталу підприємства

Показник	Значення			
	попередній рік		звітний рік	
	тис.грн	%	тис.грн	%
Власний капітал, всього	18248,5	100	22431,2	100
в т.ч				
- статутний капітал	8502,2	46,59	8502,2	37,9
- інший додатковий капітал	9031,5	49,49	9031,5	40,26
- резервний капітал	358,1	1,96	358,1	1,59
- нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	356,7	1,96	4539,4	20,25

38. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Аналіз показників майнового стану підприємства

Показник	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютна	Темп приросту
Коефіцієнт зносу, %	17,69	13,16	-4,53	-25,61
Коефіцієнт оновлення, %	0,94	1,19	0,25	26,60
Коефіцієнт вибуття, %	0,65	1,38	0,73	112,31
Коефіцієнт приросту основних засобів, %	144,80	86,25	-58,55	-40,44

ТЕМА 4

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розв'язання тестів даної теми передбачає ознайомлення студентів із такими питаннями:

1. Яка мета складання Звіту про фінансові результати?
2. Яка різниця між поняттями «дохід» та «прибуток»?
3. Як визначається фінансовий результат від операційної діяльності за формою № 2?
4. Яке поняття ширше – операційна чи основна діяльність?
5. Яким є кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства?
6. Які види фінансових результатів отримало підприємство?
7. Якою є позитивна динаміка зміни фінансових результатів?
8. Які доходи складають основну частку в загальній величині отриманого підприємством доходу?
9. Як змінилась структура доходів підприємства в звітному періоді?
10. Які витрати складають основну частку в загальній величині витрат, понесених підприємством?
11. Як змінилась структура витрат підприємства в звітному періоді?
12. Які фактори призвели до зменшення чистого прибутку в звітному періоді порівняно із попереднім?
13. Які фактори привели до збільшення чистого прибутку?
14. Як змінився чистий прибуток за рахунок зміни власного капіталу?
15. Які основні напрямки підвищення прибутку можна запропонувати на аналізованому підприємстві?

Тестові завдання

1. Який вид діяльності з перелічених є більш широким поняттям:
 - 1) основна;
 - 2) операційна;
 - 3) звичайна;
 - 4) фінансова?

2. Який звіт про фінансовий стан підприємства відображає його доходи, витрати, прибутки та збитки:
 - 1) Баланс;
 - 2) Звіт про фінансові результати;
 - 3) Звіт про рух грошових коштів;
 - 4) Звіт про власний капітал?

3. Відповідно до Звіту про фінансові результати валовий прибуток визначається як:

- 1) різниця між доходом та податком на додану вартість;
- 2) різниця між чистим доходом та собівартістю реалізованої продукції;
- 3) різниця між чистим доходом, податком на додану вартість та собівартістю реалізованої продукції;
- 4) сума чистого доходу та собівартості.

4. Який вид фінансових результатів відображає результат основної операційної діяльності:

- 1) валовий прибуток;
- 2) прибуток від операційної діяльності;
- 3) чистий прибуток;
- 4) прибуток від звичайної діяльності?

5. Який з зазначених показників відображає кінцевий результат операції:

- 1) витрати;
- 2) прибуток;
- 3) доходи;
- 4) баланс?

6. Яка з груп показників вважається відносними показниками фінансових результатів:

- 1) показники ділової активності;
- 2) показники фінансової стійкості;
- 3) показники ліквідності;
- 4) показники рентабельності?

7. Для того, щоб визначити значення валового прибутку, необхідно від чистого доходу (виручки) від реалізації відняти:

- 1) собівартість реалізованої продукції;
- 2) податок на прибуток;
- 3) податок на додану вартість;
- 4) акцизний збір.

8. При формуванні валового прибутку не враховується:

- 1) чистий дохід;
- 2) інші операційні витрати;
- 3) собівартість;
- 4) акцизний збір.

9. Який вид фінансових результатів відображає результат основної операційної діяльності:

- 1) чистий прибуток;

- 2) прибуток від операційної діяльності;
- 3) валовий прибуток;
- 4) прибуток від звичайної діяльності?

10. Які з зазначених видів доходів і витрат не формують прибуток від інвестиційної діяльності:

- 1) доходи від участі в капіталі;
- 2) витрати від участі в капіталі;
- 3) інші фінансові доходи;
- 4) інші доходи?

11. Заповніть пропущені слова. Згідно з П(С)БО, _____ діяльність — це придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою еквівалентів грошових коштів:

- 1) інвестиційна;
- 2) операційна;
- 3) фінансова;
- 4) звичайна.

12. Назвіть можливий напрям використання чистого прибутку:

- 1) податок на прибуток;
- 2) податок на додану вартість;
- 3) поповнення резервного капіталу;
- 4) акцизний збір.

13. Скільки становитиме фінансовий результат від іншої основної операційної діяльності, якщо валовий прибуток складає 460 тис. грн, інші операційні доходи – 15 тис. грн, інші операційні витрати – 10 тис. грн:

- 1) 25 тис. грн;
- 2) 5 тис. грн;
- 3) 465 тис. грн;
- 4) 485 тис. грн?

14. Інформація, що надається у Звіті про фінансові результати, використовується для оцінювання:

- 1) структури ресурсів, їх ліквідності та платоспроможності підприємства;
- 2) прогнозу змін у власному капіталі підприємства;
- 3) структури доходів та витрат;
- 4) прогнозу операційної та фінансової діяльності підприємства.

15. Виявлення впливу окремих факторів на зміну чистого прибутку є предметом:

- 1) факторного аналізу;
- 2) порівняльного аналізу;
- 3) трендового аналізу;
- 4) коефіцієнтного аналізу.

16. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування складає 50 тис. грн, податок на прибуток – 20 тис. грн, а чистий прибуток:

- 1) 30 тис. грн;
- 2) 50 тис. грн;
- 3) 70 тис. грн;
- 4) 20 тис. грн.

17. Який із зазначених видів доходів не формує фінансовий результат від операційної діяльності:

- 1) дохід від реалізації продукції;
- 2) чистий дохід від реалізації продукції;
- 3) інші операційні доходи;
- 4) доходи від участі в капіталі?

18. Чистий дохід визначається за формулою:

- 1) Чистий дохід = Валовий дохід - Собівартість;
- 2) Чистий дохід = Чистий прибуток - Собівартість;
- 3) Чистий дохід = Валовий дохід - ПДВ - Акцизний збір - Інші нарахування;
- 4) Чистий дохід = Дохід - ПДВ - Акцизний збір - Інші нарахування.

Оцініть правильність тверджень (так, ні).

19. За видом діяльності розрізняють доходи від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

- 1) Так; 2) ні.

20. Прибуток як фінансовий результат діяльності підприємства знаходиться в оберненому зв'язку з доходами.

- 1) Так; 2) ні.

21. Валовий прибуток визначається як сума чистого доходу від реалізації продукції та собівартості.

- 1) Так; 2) ні.

22. Валовий прибуток визначається як сума чистого доходу від реалізації продукції та собівартості.

- 1) Так; 2) ні.

23. Фінансовий результат від фінансової діяльності визначається як різниця між доходами від фінансової діяльності та витратами від фінансової діяльності.

1) Так; 2) ні.

24. Фінансовий результат від звичайної діяльності визначається як сума фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування та податком на прибуток.

1) Так; 2) ні.

25. Стаття «Інші доходи» відображає узагальнену інформацію про доходи від реалізації фінансових інвестицій, реалізації необоротних активів, часткових комплексів, від неопераційних курсових різниць, безоплатно одержаних активів.

1) Так; 2) ні.

26. Отриманий прибуток або збиток від інвестиційної діяльності за Звітом про фінансові результати розраховується за такою схемою: «доходи від участі в капіталі плюс інші доходи мінус втрати від участі в капіталі мінус інші витрати».

1) Так; 2) ні.

27. Доходи від операційної курсової різниці відносяться до інших доходів від операційної діяльності.

1) Так; 2) ні.

28. Суми одержаних штрафів, пені, неустойок до інших доходів.

1) Так; 2) ні.

29. При аналізі формування валового прибутку (збитку) обов'язково потрібно отримані доходи порівнювати з понесеними на їх отримання витратами, з'ясувати причини їх зростання або спадання.

1) Так; 2) ні.

Вставте пропущені слова в наведеному тексті.

30. _____ – це кінцевий результат діяльності підприємства, що характеризує абсолютну ефективність його роботи.

31. _____ – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які приводять до зростання капіталу (за винятком зростання, обумовленого внесками власників до статутного капіталу).

32. Доходи за _____ розподіляються на такі складові: дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; дохід від участі в капіталі; інші фінансові доходи; інші доходи; надзвичайні доходи.

33. Облік витрат підприємства здійснюється відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку _____.

34. _____ – це діяльність, яка приведе до зміни розміру та складу власного та запозиченого капіталу підприємства.

35. _____ – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

36. _____ – подія або операція, яка відрізняється від звичайної діяльності підприємства, та не очікується, що вона повторюватиметься періодично або в кожному наступному звітному періоді.

37. _____ розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції і собівартістю реалізованої продукції.

38. У статті _____ показується сума податків на прибуток від звичайної діяльності, визначена згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток».

39. Витрати за _____ поділяють на витрати на операційну, інвестиційну та фінансову діяльність підприємства.

40. _____ визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

Зробіть аналітичні висновки

41. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Результати факторного аналізу чистого прибутку

Показник	Вплив на зміну чистого прибутку
Середньорічні залишки власного капіталу, тис. грн.	13,43
Оборотність оборотних активів, оборотів	-29,58
Мультиплікатор капіталу	-1,22
Чиста рентабельність	86,47
Разом	69,10

42. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 4.2.

Таблиця 4.2 – Склад та структура доходів підприємства

Дохід	Величина доходів			
	Попередній рік		Звітний рік	
	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	Питома вага, %
Чистий дохід від реалізації продукції	70254	82,22	103962	89,54
Інші операційні доходи	15133	17,71	12123	10,44
Дохід від участі в капіталі	0	0,00	0	0,00
Інші фінансові доходи	1	0,001	0	0,00
Інші доходи	59	0,07	11	0,01
Надзвичайні доходи	0	0,00	15	0,01
Разом	85447	100,00	116111	100,00

43. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 4.3.

Таблиця 4.3 – Фінансові результати підприємства

Показник	Значення	
	Попередній рік	Звітний рік
Валовий прибуток	6089,5	6579,3
Фінансовий результат від операційної діяльності	954,2	1221,7
Фінансовий результат від звичайної діяльності	6,9	0,2
Чистий прибуток, тис. грн.	5,1	0,2

44. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 4.4.

Таблиця 4.4 – Формування фінансового результату від операційної діяльності

Показник	Значення, тис. грн.	
	Попередній рік	Звітний рік
Чистий дохід	9448,6	17352,4
Собівартість реалізованої продукції	9032,7	14308,2
Валовий прибуток	415,9	3044,2
Інші операційні доходи	49,7	78,9
Адміністративні витрати	87,5	100,3
Витрати на збут	543,5	695,6
Інші операційні витрати	555,1	415,7
Фінансовий результат від операційної діяльності	-1353	1015,2

ТЕМА 5

АНАЛІЗ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розв'язання тестів даної теми передбачає ознайомлення студентів із такими питаннями:

1. Що таке ліквідність? Яка різниця між поняттями «ліквідність активів», «ліквідність балансу» та «ліквідність підприємства»?
2. Чим визначається ступінь ліквідності активів?
3. Чи є аналізоване підприємство ліквідним? Чому?
4. Який економічний зміст отриманого значення коефіцієнта покриття?
5. Який економічний зміст коефіцієнта швидкої ліквідності?
6. Які заходи доцільно вжити для покращення значення коефіцієнта абсолютної ліквідності?
7. Як змінився коефіцієнт покриття в результаті зміни дебіторської заборгованості?
8. Як змінився коефіцієнт покриття в результаті зміни кредиторської заборгованості?
9. Які статті балансу належать до активів, що важко реалізуються?
10. Яка група активів за ступенем ліквідності має найбільшу питому вагу в загальній величині активів? Про що це свідчить?

Тестові завдання

1. Якщо коефіцієнт швидкої ліквідності становить 0,6 – це означає, що поточні зобов'язання:
 - 1) на 60% покриваються коштами у розрахунках;
 - 2) перевищують оборотні активи на 0,6;
 - 3) покриваються грошовими коштами та їх еквівалентами на 0,6;
 - 4) на 60% покриваються запасами.
2. Основною ознакою ліквідності виступає формальне перевищення (у вартісній оцінці):
 - 1) активів над зобов'язаннями;
 - 2) необоротних активів над довгостроковими зобов'язаннями;
 - 3) оборотних активів над поточними зобов'язаннями;
 - 4) необоротних активів над поточними зобов'язаннями.
3. До абсолютноліквідних активів відносять:
 - 1) активи, які призначені для використання у господарській діяльності протягом тривалого часу;
 - 2) готівка та короткострокові фінансові вкладення;
 - 3) дебіторська заборгованість, готова продукція, товари;
 - 4) основні засоби.

4. Під постійними пасивами розуміють:
- 1) кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги;
 - 2) необоротні активи;
 - 3) довгострокові кредити банків;
 - 4) власний капітал.
5. Що має вищу ліквідність:
- 1) запас модельного одягу на складі;
 - 2) вантаж сирої нафти у порту Роттердам;
 - 3) запас підручників «Фінансовий аналіз» на складі;
 - 4) вантаж штучних ялинок влітку?
6. До абсолютноліквідних активів відносять:
- 1) активи, які призначені для використання у господарській діяльності протягом тривалого часу;
 - 2) готівка та короткострокові фінансові вкладення;
 - 3) дебіторська заборгованість, готова продукція, товари;
 - 4) необоротні активи.
7. Відношення оборотних активів до поточних зобов'язань являє собою коефіцієнт:
- 1) поточної ліквідності;
 - 2) абсолютної ліквідності;
 - 3) швидкої ліквідності;
 - 4) незалежної ліквідності.
8. Як зміниться коефіцієнт загальної ліквідності, якщо за інших однакових умов одночасно відбудеться зростання дебіторської заборгованості та зменшення кредиторської:
- 1) збільшиться;
 - 2) зменшиться;
 - 3) не зміниться;
 - 4) неможливо визначити?
9. Здатність підприємства перетворювати активи в грошові засоби є:
- 1) ліквідністю;
 - 2) діловою активністю;
 - 3) рентабельністю;
 - 4) фінансовою стійкістю.
10. Який з наведених коефіцієнтів ліквідності показує частину поточних зобов'язань, що може бути погашена негайно:
- 1) коефіцієнт абсолютної ліквідності;
 - 2) коефіцієнт поточної ліквідності;

- 3) коефіцієнт швидкої ліквідності;
- 4) коефіцієнт незалежної ліквідності?

11. Якщо на підприємстві виконуються перші три умови $A_1 \geq П_1$, $A_2 \geq П_2$, $A_3 \geq П_3$, то, виходячи з «балансу» активу і пасиву, остання нерівність системи матиме вигляд:

- 1) $A_4 \geq П_4$;
- 2) $A_4 \leq П_4$;
- 3) $A_4 = П_4$;
- 4) $A_4 > П_4$.

12. До активів, що важко реалізуються, відносять:

- 1) основні засоби;
- 2) готівка та короткострокові фінансові вкладення;
- 3) дебіторська заборгованість;
- 4) готова продукція.

13. Баланс підприємства вважається абсолютно ліквідним при виконанні такої системи нерівностей:

- 1) $A_1 \geq П_1$; $A_2 \geq П_2$; $A_3 \geq П_3$; $A_4 \geq П_4$;
- 2) $A_1 \geq П_1$; $A_2 \geq П_2$; $A_3 \geq П_3$; $A_4 \leq П_4$;
- 3) $A_1 \geq П_1$; $A_2 \geq П_2$; $A_3 \leq П_3$; $A_4 \leq П_4$;
- 4) $A_1 \geq П_1$; $A_2 \leq П_2$; $A_3 \leq П_3$; $A_4 \leq П_4$.

14. Який з наведених коефіцієнтів ліквідності характеризує загальну ліквідність активів:

- 1) коефіцієнт поточної ліквідності;
- 2) коефіцієнт абсолютної ліквідності;
- 3) коефіцієнт швидкої ліквідності;
- 4) коефіцієнт незалежної ліквідності?

15. Під короткостроковими пасивами розуміють:

- 1) кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги;
- 2) власний капітал;
- 3) довгострокові кредити банків;
- 4) нерозподілений прибуток.

16. Дебіторська заборгованість належить до:

- 1) високоліквідних активів;
- 2) швидколіквідних активів;
- 3) важколіквідних активів;
- 4) повільноліквідних активів.

17. Орієнтовне значення коефіцієнта абсолютної ліквідності становить:

- 1) 0,5;
- 2) 1,0;
- 3) 0,8;
- 4) 0,2 – 0,25.

18. Як зміниться коефіцієнт абсолютної ліквідності підприємства, якщо грошові кошти та їх еквіваленти зменшаться суттєвіше, ніж поточні зобов'язання:

- 1) збільшиться;
- 2) зменшиться;
- 3) не зміниться;
- 4) неможливо визначити?

19. До активів, що важко реалізуються, відносять:

- 1) будівлі;
- 2) грошові кошти на розрахунковому рахунку;
- 3) дебіторська заборгованість;
- 4) виробничі запаси.

Оцініть правильність тверджень (так, ні).

20. Основною ознакою ліквідності виступає формальне перевищення (у вартісній оцінці) короткострокових пасивів над оборотними активами.

- 1) Так; 2) ні.

21. Платоспроможність означає наявність у підприємства грошових засобів та еквівалентів, достатні для розрахунків за кредиторською заборгованістю, яка потребує негайного погашення.

- 1) Так; 2) ні.

22. До активів, що повільно реалізуються належать активи, для перетворення яких у наявні кошти потрібен певний час: дебіторська заборгованість, строк погашення якої не більше 1 року, виробничі запаси, запаси готової продукції, товари покупні.

- 1) Так; 2) ні.

23. У світовій практиці найбільше поширення дістав метод розрахунку робочого капіталу «знизу» балансу, тобто як різниця між поточними активами та пасивами.

- 1) Так; 2) ні.

24. Критичне значення коефіцієнта покриття становить 0,5.

- 1) Так; 2) ні.

25. Загальний коефіцієнт покриття показує кількість грошових одиниць абсолютно ліквідних активів на кожну грошову одиницю поточних зобов'язань.

1) Так; 2) ні.

26. Частка оборотних активів в активах визначається шляхом ділення оборотних активів на валюту балансу і показує їх питому вагу в майні підприємства.

1) Так; 2) ні.

27. Економічним показником ознак поточної платоспроможності при наявності простроченої кредиторської заборгованості є різниця між сумою наявних у підприємства грошових коштів, їх еквівалентів та інших високоліквідних активів і його поточних зобов'язань. Від'ємний результат алгебраїчної суми зазначених статей балансу свідчить про поточну неплатоспроможність суб'єкта підприємницької діяльності.

1) Так; 2) ні.

28. Ступінь ліквідності визначається тривалістю часового періоду, впродовж якого може бути здійснене перетворення активів у грошову форму.

1) Так; 2) ні.

29. Поняття ліквідності та платоспроможності є тотожними.

1) Так; 2) ні.

30. Ліквідність балансу визначається як ступінь покриття зобов'язань підприємства його активами, термін перетворення яких в грошову форму.

1) Так; 2) ні.

Вставте пропущені слова в наведеному тексті.

31. Під _____ розуміють здатність активу трансформуватися в грошові засоби протягом виробничо-технічного процесу.

32. _____ означає наявність у підприємства грошових засобів та еквівалентів, достатні для розрахунків за кредиторською заборгованістю, яка потребує негайного погашення.

33. _____ – це активи, для перетворення яких у наявні кошти потрібен певний час: дебіторська заборгованість, строк погашення якої не більше 1 року, виробничі запаси, запаси готової продукції, товари покупні.

34. Підприємство вважається ліквідним, якщо його _____ перевищують короткострокові зобов'язання.

35. _____ показує, скільки грошових одиниць оборотних активів покриває кожну грошову одиницю поточних зобов'язань.

36. Якщо на покриття поточних зобов'язань підприємство передбачає мобілізувати оборотні активи в частині грошових коштів і коштів в розрахунках, можна одержати _____.

37. Якщо на покриття поточних зобов'язань підприємство передбачає мобілізувати оборотні активи в частині грошових коштів і коштів в розрахунках, можна одержати _____.

38. Теоретично достатнє значення коефіцієнта абсолютної ліквідності згідно з визначеними нормами – _____.

39. _____ — це величина оборотних коштів, що залишається у підприємства після розрахунків за короткостроковими зобов'язаннями.

40. Прийнято вважати, що величина робочого капіталу повинна перевищувати ___% загального обсягу оборотних активів підприємства. Зростання показника за інших однакових умов розглядається як позитивна тенденція.

Зробіть аналітичні висновки

41. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 – Показники, які характеризують ліквідність підприємства

Показник	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютна зміна	Темп приросту, %
Коефіцієнт покриття	1,29	1,38	0,09	6,67
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,82	0,78	-0,04	-4,67
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,21	0,10	-0,11	-53,22

ТЕМА 6

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розв'язання тестів даної теми передбачає ознайомлення студентів із такими питаннями:

1. Що таке фінансова стійкість?
2. Які є напрями аналізу фінансової стійкості?
3. Чи є фінансово стійким аналізоване підприємство за ознакою незалежності від зовнішніх джерел фінансування?
4. Економічний зміст коефіцієнта маневреності власного капіталу.
5. Про що свідчить від'ємне значення коефіцієнта маневреності власного капіталу?
6. Чи є фінансово стійким аналізоване підприємство за ознакою наявності робочого капіталу?
7. Яким є тип фінансової стійкості аналізованого підприємства?
8. Які є джерела формування запасів і витрат?
9. За рахунок яких джерел формуються запаси за умови нормальної фінансової стійкості?
10. За рахунок яких джерел формуються запаси за умови нестійкого фінансового стану?
11. Чи позитивним є отримання на підприємстві абсолютної фінансової стійкості?
12. Який тип фінансової стійкості є найбажанішим для підприємства?
13. Яке підприємство вважається фінансово стійким?
14. Які напрями покращення фінансової стійкості можна запропонувати для аналізованого підприємства?

Тестові завдання

1. Якщо власний капітал складає 5 тис. грн, а загальна вартість майна 10 тис. грн, то коефіцієнт автономії становить:

- 1) 2,0;
- 2) 0,5;
- 3) 0,1;
- 4) 5,0.

2. Яким буде коефіцієнт фінансової залежності, якщо коефіцієнт фінансової незалежності дорівнює 0,6:

- 1) 0,7;
- 2) 2,5;
- 3) 0,4;
- 4) 1,667?

3. Формула розрахунку коефіцієнта концентрації залученого капіталу має вигляд:

$$1) K_{\text{конц}_{\text{зк}}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Активи}};$$

$$2) K_{\text{конц}_{\text{зк}}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Залучений капітал}};$$

$$3) K_{\text{конц}_{\text{зк}}} = \frac{\text{Залучений капітал}}{\text{Активи}};$$

$$4) K_{\text{конц}_{\text{зк}}} = \frac{\text{Активи}}{\text{Залучений капітал}}.$$

4. До основних коефіцієнтів фінансової стійкості не належить:

- 1) коефіцієнт маневреності власного капіталу;
- 2) коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами;
- 3) коефіцієнт забезпеченості по кредитах;
- 4) коефіцієнт оборотності активів.

5. Яким є коефіцієнт фінансового ризику, якщо вартість капіталу підприємства – 800 тис. грн, з них власний капітал підприємства – 400 тис. грн, залучений – 400 тис. грн:

- 1) 0,5;
- 2) 400;
- 3) 1;
- 4) 2?

6. Яким є тип фінансової стійкості підприємства, якщо його запаси складають 250 тис. грн, власний капітал – 150 тис. грн, довгострокові зобов'язання – 50 тис. грн, поточні зобов'язання – 100 тис. грн:

- 1) абсолютно фінансово стійким;
- 2) нормально фінансово стійким;
- 3) передкризово фінансово стійким;
- 4) кризовим фінансовим станом?

7. З наведених витрат до постійних не належить:

- 1) заробітна плата основних робітників;
- 2) амортизація будівель цехів та заводоуправління;
- 3) плата за оренду складу готової продукції;
- 4) відсотки за кредит.

8. Величина маржинального доходу визначається шляхом додавання:

- 1) прибутку та змінних витрат;
- 2) прибутку та постійних витрат;
- 3) прибутку та доходу (виручки) від реалізації;
- 4) постійних та змінних витрат.

9. Яким буде коефіцієнт маневреності власного капіталу, якщо довгострокові зобов'язання становлять 250 тис. грн, власний капітал – 600 тис. грн, оборотні активи – 750 тис. грн, поточні зобов'язання – 300 тис. грн:

- 1) 6;
- 2) 0,17;
- 3) - 0,25;
- 4) 0,5?

10. З наведених видів витрат підприємства до змінних належать витрати на:

- 1) утримання управління заводу;
- 2) страхування підприємства;
- 3) охорону підприємства;
- 4) напівфабрикати сторонніх підприємств.

11. Обсяг продажу, за якого підприємство покриває витрати не отримуючи при цьому прибутку, – це:

- 1) фінансовий потенціал підприємства;
- 2) точка беззбитковості;
- 3) запас фінансової стійкості;
- 4) фінансовий леверидж.

12. Якщо власних оборотних коштів та довгострокових зобов'язань не вистачає для формування виробничих запасів, а величина всіх інших джерел перевищує величину запасів, то фінансовий стан підприємства є:

- 1) абсолютно стійким;
- 2) передкризовим;
- 3) кризовим;
- 4) нормально стійким.

13. Яким чином впливає неоплачений капітал на загальну величину власного капіталу підприємства:

- 1) зменшує;
- 2) збільшує;
- 3) не входить до складу власного капіталу, а тому ніяк не впливає;
- 4) неможливо точно визначити?

14. Яким буде коефіцієнт концентрації залученого капіталу, якщо коефіцієнт фінансової незалежності дорівнює 0,6:

- 1) 0,7;
- 2) 2,5;
- 3) 0,4;
- 4) 1,7?

15. Формула розрахунку коефіцієнта автономії має вигляд:

- 1) $K_{авт} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Капітал}};$
- 2) $K_{авт} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Залучений капітал}};$
- 3) $K_{авт} = \frac{\text{Залучений капітал}}{\text{Капітал}};$
- 4) $K_{авт} = \frac{\text{Капітал}}{\text{Залучений капітал}}.$

16. Формула розрахунку коефіцієнта маневреності власного капіталу має вигляд:

- 1) $K_{манВК} = \frac{\text{Власний капітал} - \text{Оборотні активи}}{\text{Власний капітал}};$
- 2) $K_{манВК} = \frac{\text{Власний капітал} - \text{Необоротні активи}}{\text{Власний капітал}};$
- 3) $K_{манВК} = \frac{\text{Власний капітал} - \text{Необоротні активи}}{\text{Оборотні активи}};$
- 4) $K_{манВК} = \frac{\text{Власний капітал} - \text{Необоротні активи}}{\text{Необоротні активи}}.$

17. Якщо загальна вартість капіталу підприємства склала 150 тис. грн, з нього власний капітал – 100 тис. грн, то коефіцієнт ризику складе:

- 1) 1,5;
- 2) 0,5;
- 3) 0,33;
- 4) 0,66.

18. Для абсолютної фінансової стійкості підприємства характерно, що запаси:

- 1) забезпечуються сумою власних коштів, довгострокових позикових джерел та короткострокових кредитів;
- 2) забезпечуються сумою власних коштів і довгострокових позикових коштів;
- 3) власні кошти забезпечують запаси;
- 4) запаси не забезпечуються джерелами їх формування.

19. Яким є тип фінансової стійкості підприємства, якщо його запаси становлять 900 тис. грн, власний капітал – 800 тис. грн, необоротні активи – 600 тис. грн, довгострокові зобов'язання – 200 тис. грн, а поточні зобов'язання – 1000 тис. грн:

- 1) абсолютно фінансово стійким;

- 2) нормально фінансово стійким;
- 3) передкризово фінансовим станом;
- 4) кризовим фінансовим станом?

20. Поріг рентабельності – це показник, який характеризує фінансовий стан, за якого підприємство отримує:

- 1) нульовий прибуток;
- 2) необхідну норму прибутку;
- 3) дохід;
- 4) збиток.

Оцініть правильність тверджень (так, ні).

21. Фінансова стійкість підприємства передбачає, що ресурси, вкладені в підприємницьку діяльність, повинні окупитись за рахунок грошових надходжень від господарювання, а отриманий прибуток забезпечувати самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів.

- 1) Так; 2) ні.

22. Коефіцієнт автономії характеризує частку залучених коштів в діяльність підприємства в загальній сумі авансованих коштів.

- 1) Так; 2) ні.

23. У різних галузях співвідношення позикових та власних коштів неоднакове. Це залежить як від менталітету країни, так і від оборотності капіталу. Чим вища оборотність капіталу, тим більшим може бути цей коефіцієнт.

- 1) Так; 2) ні.

24. Абсолютна стійкість фінансового стану виникає за умови, коли запаси і витрати підприємства формуються за рахунок власного оборотного капіталу та довгострокових зобов'язань.

- 1) Так; 2) ні.

25. Умовно-змінні витрати – це витрати, які залежать від обсягів виробництва і змінюються одночасно із зміною обсягів виробництва.

- 1) Так; 2) ні.

26. Внутрішня фінансова стійкість підприємства відображає такий стан його потенціалу, матеріально-технічної і цінової структури виробництва, за яких забезпечуються стабільні фінансові результати його діяльності.

- 1) Так; 2) ні.

27. Коефіцієнт маневреності власного капіталу ще має назву мультиплікатор власного капіталу.

1) Так; 2) ні.

28. За допомогою коефіцієнта забезпеченості за кредитами оцінюється потенційна можливість підприємства погасити позику.

1) Так; 2) ні.

29. Нестійкий фінансовий стан – фінансовий стан підприємства, за якого порушується платіжний баланс, але зберігається можливість відновлення рівноваги платіжних засобів та платіжних зобов'язань за рахунок залучення короткострокових кредитів та позик.

1) Так; 2) ні.

30. Змінні витрати та прибуток підприємства складають його маржинальний дохід.

1) Так; 2) ні.

Вставте пропущені слова в наведеному тексті.

31. В залежності від чинників виділяють _____ та зовнішню фінансову стійкість.

32. Коефіцієнт _____ характеризує частку власних коштів підприємства в загальній сумі авансованих коштів. Чим більше значення цього показника, тим _____ є фінансова стійкість підприємства і його незалежність від кредиторів. У загальній сумі фінансових ресурсів частка власного капіталу не повинна бути меншою від _____.

33. Значення коефіцієнта _____ показує величину залучених коштів на 1 гривню власного капіталу.

34. Власний капітал, за рахунок якого утворюється постійний мінімум оборотних активів отримав назву _____.

35. _____ фінансова стійкість – фінансовий стан підприємства, за якого для забезпечення запасів і витрат підприємство крім власного обігового капіталу залучає довгострокові кредити та позики.

36. При аналізі фінансового стану підприємства необхідно знати _____ його фінансової стійкості, під яким розуміють той обсяг реалізації продукції, який забезпечує підприємству певну стійкість його фінансового становища.

37. _____ витрати – це витрати, які несуттєво залежать від обсягів виробництва і зі зміною останніх практично не змінюють своє значення.

38. _____ – це такий фінансовий стан, за якого діяльність підприємства не приносить ні прибутку, ні збитку.

39. Економічний зміст _____ полягає в тому, що визначається та сума виручки, яка необхідна підприємству для покриття усіх постійних витрат і дасть змогу не отримати ні збитку ні прибутку.

40. За допомогою коефіцієнта _____ оцінюється потенційна можливість підприємства погасити позику. Коефіцієнт показує ступінь захищеності кредиторів від несплати відсоткових платежів

41. Величина _____ визначається шляхом узагальнення інформації за такими розділами балансу: Забезпечення майбутніх витрат і платежів, Довгострокові зобов'язання, Поточні зобов'язання, Доходи майбутніх періодів.

Зробіть аналітичні висновки

42. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 – Показники, що характеризують фінансову стійкість підприємства

Показник	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютна зміна	Темп приросту, %
Коефіцієнт автономії	0,54	0,62	0,08	14,82
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,46	0,38	-0,08	-17,22
Коефіцієнт фінансового ризику	0,86	0,62	-0,24	-27,91
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	0,18	0,20	0,02	9,25
Коефіцієнт забезпечення власним оборотним капіталом	0,18	0,24	0,07	38,94
Коефіцієнт забезпечення матеріальних запасів власними оборотними активами	0,37	0,61	0,24	64,26

43. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 6.2.

Таблиця 6.2 – Визначення фінансової стійкості підприємства на основі співвідношення його активів та пасивів

Показник	Попередній рік	Звітний рік
1. Матеріальні запаси	13283,5	10323
2. Власний капітал	26864	31387
3. Необоротні активи	21923,5	25080,5
4. Довгострокові зобов'язання та забезпечення наступних витрат і платежів	250	209,5
5. Короткострокові кредити та позики	9592,5	9418,5
6. Наявність власних оборотних активів	4940,5	6306,5
7. Наявність власних і довгострокових зобов'язань та забезпечень наступних витрат і платежів	5190,5	6516
8. Наявність усіх джерел формування запасів і витрат	14783	15934,5
9. Надлишок (нестача) власних оборотних активів для формування запасів і витрат	-8343	-4016,5
10. Надлишок (нестача) власних оборотних активів та довгострокових джерел для формування запасів і витрат	-8093	-3807
11. Надлишок (нестача) джерел формування запасів і витрат	1499,5	5611,5
Тип фінансової стійкості	передкризовий	передкризовий

44. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 6.3.

Таблиця 6.3 – Визначення запасу фінансової стійкості підприємства

Показник	Значення	
	попередній рік	звітний рік
Чистий дохід (виручка) від реалізації	31804,4	34942,7
Собівартість реалізованої продукції	25714,9	28363,4
Валовий прибуток	6089,5	6579,3
Умовно-постійні витрати	865,9	928,3
Умовно-змінні витрати	6140,8	6336,8
Маржинальний дохід	6955,4	7507,6
Частка маржинального доходу у виручці від реалізації продукції	0,22	0,21
Поріг рентабельності	3959,43	4320,6
Запас фінансової стійкості:	27844,97	30622,1

ТЕМА 7

АНАЛІЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розв'язання тестів даної теми передбачає ознайомлення студентів із такими питаннями:

1. Що таке рентабельність?
2. Які показники належать до ресурсних показників рентабельності?
3. Які показники належать до витратних показників рентабельності?
4. Які показники характеризують прибутковість діяльності?
5. Чи позитивною є динаміка зміни розрахованих показників рентабельності? Чому?
6. Чи доцільно розрахувати показники рентабельності, якщо кінцевим показником діяльності підприємства є збиток?
7. За яким видом фінансових результатів розраховуються показники рентабельності?
8. Які фактори спричинили покращення значення коефіцієнта рентабельності власного капіталу, а які — погіршення?
9. Як змінилась рентабельність власного капіталу за рахунок зміни коефіцієнта покриття?
10. Як змінилась рентабельність власного капіталу за рахунок зміни коефіцієнта оборотності активів?
11. Як змінилась рентабельність власного капіталу за рахунок зміни коефіцієнта поточної заборгованості?
12. Яка динаміка зміни є позитивною для показників рентабельності – зростання чи зменшення?
13. Який економічний зміст показника рентабельність продажу?
14. Який економічний зміст розрахованого показника рентабельності власного капіталу?
15. Який економічний зміст розрахованого показника рентабельності операційної діяльності?
16. Який економічний зміст розрахованого показника рентабельності звичайної діяльності?

Тестові завдання

1. Заповніть пропущені слова.

Рівень рентабельності прямо пропорційний _____ і обернено пропорційний понесеним витратам, залученому капіталу, активам.

- 1) боргу;
- 2) прибутку;
- 3) збитку;
- 4) зносу.

2. До якої групи показників рентабельності належить показник рентабельності власного капіталу:

- 1) ресурсних;
- 2) дохідних;
- 3) витратних;
- 4) окупності?

3. Якою буде рентабельність власного капіталу, якщо чистий дохід підприємства складає 10000 тис. грн, чистий прибуток 800 тис. грн, а власний капітал – 1000 тис. грн:

- 1) 125%;
- 2) 80%;
- 3) 20%;
- 4) 100%?

4. За якою з наведених формул визначають рентабельність власного капіталу:

1) $R_{\text{вк}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Чистий прибуток}} \times 100\%$;

2) $R_{\text{вк}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Чистий дохід}} \times 100\%$;

3) $R_{\text{вк}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}} \times 100\%$;

4) $R_{\text{вк}} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Власний капітал}} \times 100\%$?

5. Якою буде рентабельність власного капіталу, якщо активи підприємства становлять 100 тис. грн, позичковий капітал – 60 тис. грн, прибуток до оподаткування – 16 тис. грн:

- 1) 40%;
- 2) 20%;
- 3) 30%;
- 4) 27%?

6. За факторними моделями рентабельності можна зробити висновок, що віддача власного капіталу підвищується при:

- 1) збільшені частки власного капіталу в складі сукупного капіталу;
- 2) збільшені частки залученого капіталу в складі сукупного капіталу;
- 3) зростанні значення коефіцієнта покриття;
- 4) зростанні чистого доходу.

7. Заповніть пропущену частину виразу. Рівень рентабельності ___:

- 1) прямо пропорційний доходу та обернено пропорційний понесеним

витратам, залученому капіталу, активам;

2) обернено пропорційний прибутку та прямо пропорційний понесеним витратам, залученому капіталу, активам;

3) прямо пропорційний прибутку та обернено пропорційний понесеним витратам, залученому капіталу, активам;

4) обернено пропорційний доходу та прямо пропорційний понесеним витратам, залученому капіталу, активам.

8. До якої групи показників рентабельності належить коефіцієнт рентабельності продажу:

1) витратних;

2) прибуткових;

3) ресурсних;

4) дохідних?

9. Заповніть пропущену частину виразу.

Показник рентабельності показує, скільки _____ одержує підприємство при понесених витратах (вкладених активах, ресурсах) у його господарську діяльність у розмірі однієї гривні.

1) копійок доходу;

2) копійок прибутку;

3) гривень доходу;

4) гривень прибутку.

10. Якою буде рентабельність активів, якщо чистий дохід підприємства складає 5000 тис. грн, чистий прибуток 800 тис. грн, а вартість активів — 10000 тис. грн:

1) 8%;

2) 50%;

3) 200%;

4) 16%?

11. Яка із груп показників вважається відносними показниками фінансових результатів:

1) ділової активності;

2) фінансової стійкості;

3) рентабельності;

4) майнового стану?

12. З позиції власника підприємства найбільш важливим є показник:

1) валовий прибуток;

2) операційний прибуток;

3) чистий прибуток;

4) прибуток до оподаткування.

13. Якою є чиста рентабельність активів, якщо чистий прибуток склав 75 тис. грн, чистий дохід – 1550 тис. грн, а середньорічна вартість майна – 1750 тис. грн:

- 1) 88,57%;
- 2) 4,29%;
- 3) 4,84%;
- 4) 75 тис. грн?

14. До якої групи показників рентабельності належить показник рентабельності активів:

- 1) витратних;
- 2) дохідних;
- 3) ресурсних;
- 4) прибуткових?

15. Використання формули Дюпон дає можливість встановити:

- 1) взаємозв'язок між сумою отриманого прибутку, оборотністю авансованого капіталу та рентабельністю продажів;
- 2) взаємозв'язок між показниками рентабельності сукупних активів та його оборотності;
- 3) економічний ефект у результаті прискорення оборотності активів;
- 4) віддачу власного капіталу при збільшенні частки позикових коштів у складі сукупного капіталу.

16. Рентабельність – це:

- 1) абсолютний показник фінансового результату;
- 2) здатність підприємства самостійно фінансувати поточну діяльність;
- 3) здатність підприємства погасити короткострокові зобов'язання;
- 4) відносний показник прибутку підприємства або продукції.

17. До якої групи показників рентабельності належить показник рентабельності операційної діяльності:

- 1) ресурсних;
- 2) дохідних;
- 3) витратних;
- 4) окупності?

18. До якої групи показників рентабельності належить показник операційної рентабельності реалізації:

- 1) ресурсних;
- 2) дохідних;
- 3) витратних;
- 4) окупності?

19. До якої групи показників рентабельності належить показник покриття операційних витрат:

- 1) ресурсних;
- 2) дохідних;
- 3) витратних;
- 4) окупності?

20. До якої групи показників рентабельності належить показник рентабельності оборотних активів:

- 1) ресурсних;
- 2) дохідних;
- 3) витратних;
- 4) окупності?

Оцініть правильність тверджень (так, ні).

21. Рентабельність – це якісний показник, що характеризує рівень віддачі витрат або міру використання наявних ресурсів у процесі виробництва і реалізації товарів, робіт, послуг.

- 1) Так; 2) ні.

22. Рентабельність господарської діяльності розраховується як відношення загального фінансового результату від операційної діяльності до витрат підприємства.

- 1) Так; 2) ні.

23. Витратні показники рентабельності розраховуються у випадку, коли необхідно визначити дохідність ресурсів або капіталу підприємства.

- 1) Так; 2) ні.

24. Для оцінювання рентабельності не існує абсолютних загальноприйнятих значень, тому що ці показники різко коливаються за галузями. Але зростання показників рентабельності в динаміці є позитивною тенденцією.

- 1) Так; 2) ні.

25. Для розрахунку наведених показників рентабельності в чисельнику показників може відображатися не тільки сума прибутку, але й сума чистого приросту грошових коштів.

- 1) Так; 2) ні.

26. Рентабельність операційної діяльності показує скільки отримано прибутку від операційної діяльності з однієї гривні постійних витрат.

- 1) Так; 2) ні.

27. Трифакторна модель рентабельності була запронована ще понад сто років тому фінансовими менеджерами фірми «Дюпон», які запропонували рентабельність власного капіталу визначати як добуток рентабельності реалізації за чистим прибутком, оборотності активів та коефіцієнта фінансової залежності.

1) Так; 2) ні.

28. Рентабельність залученого капіталу визначається за формулою:

$$P_{\text{зк}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Капітал}} \times 100\%$$

1) Так; 2) ні.

29. Прибуток та рентабельність завжди змінюються прямопропорційно.

1) Так; 2) ні.

Вставте пропущені слова в наведеному тексті.

30. _____ – це якісний показник, що характеризує рівень віддачі витрат або міру використання наявних ресурсів у процесі виробництва і реалізації товарів, робіт, послуг.

31. Показник рентабельності показує, скільки _____ прибутку одержує підприємство при понесених витратах (вкладених активах, ресурсах) в його господарську діяльність в розмірі однієї _____.

32. Рентабельність _____ показує скільки отримано валового прибутку з однієї гривні понесених на виробництво витрат.

33. _____ показники рентабельності розраховуються у випадку, коли необхідно визначити дохідність ресурсів або капіталу підприємства (власного, залученого, основного, оборотного тощо).

34. _____ показники характеризують ефективність комерційної діяльності та відображають, яку суму прибутку отримує підприємство з кожної гривні продажу.

Зробіть аналітичні висновки

35. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 – Показники, що характеризують рентабельність підприємства (відсотків)

Показник	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютна зміна	Темп приросту
Рентабельність операційної діяльності	6,51	7,63	1,12	17,17
Рентабельність звичайної діяльності	1,23	4,64	3,41	276,14
Рентабельність господарської діяльності	0,84	3,89	3,05	363,34
Коефіцієнт загальної рентабельності	10,06	12,95	2,89	28,77
Рентабельність активів за фінансовим результатом від операційної діяльності	10,44	16,17	5,73	54,93
Рентабельність активів за чистим прибутком	1,42	8,48	7,06	498,53
Рентабельність власного капіталу	2,64	13,74	11,10	421,27
Рентабельність залученого капіталу	3,06	22,14	19,08	623,04
Рентабельність реалізованої продукції	10,01	13,57	3,56	35,59
Чиста рентабельність реалізації	1,01	4,15	3,14	311,57
Рентабельність продажу	7,43	7,91	0,49	6,53

36. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 7.2.

Таблиця 7.2 – Результати факторного аналізу зміни рентабельності

Показник	Вплив
Загальна зміна рентабельності власного капіталу	0,111
в т.ч. за рахунок зміни:	
- Чистої рентабельності	0,082
- Коефіцієнта фінансового левериджу	-0,014
- Коефіцієнта поточної заборгованості	-0,016
- Коефіцієнта покриття	0,007
- Коефіцієнта оборотності активів	0,052

ТЕМА 8

АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розв'язання тестів даної теми передбачає ознайомлення студентів із такими питаннями:

1. Що таке ділова активність?
2. Які є абсолютні показники ділової активності?
3. Яким чином на підставі звітності без розрахунку коефіцієнтів ділової активності можна проаналізувати попередньо рівень ділової активності?
4. Який зв'язок між коефіцієнтом оборотності та завантаження?
5. Як в загальному вигляді визначаються показники оборотності?
6. Як в загальному вигляді визначаються показники тривалості обороту?
7. Як змінились показники оборотності на аналізованому підприємстві? Чи є це позитивною динамікою?
8. Яка динаміка зміни коефіцієнта тривалості обороту вважається позитивною?
9. Який економічний зміст показників оборотності?
10. Як визначається коефіцієнт оборотності виробничих запасів?
11. Яка динаміка зміни коефіцієнта завантаження вважається позитивною?
12. Чи є оптимальною заборгованість підприємства і чому?
13. Який економічний зміст розрахованого показника оборотності власного капіталу?
14. Які фактори позитивно вплинули за зміну коефіцієнта оборотності оборотних коштів, а які — негативно?

Тестові завдання

1. Якщо активи підприємства складають 200 тис. грн, а чистий дохід – 60 тис. грн, то коефіцієнт оборотності активів складе:
 - 1) 3,33 обороти;
 - 2) 40 оборотів;
 - 3) 0,3 обороти;
 - 4) 140 тис. грн.
2. Основними абсолютними показниками, які характеризують ділову активність підприємства, виступають:
 - 1) оборотні активи;
 - 2) власний капітал;
 - 3) залучений капітал;
 - 4) фінансові результати.

3. У звітному періоді використання активів підприємства буде ефективнішим, ніж у попередньому, якщо:

1) темпи приросту чистого прибутку будуть більші за темпи приросту активів, а темпи приросту чистого доходу менші;

2) темпи приросту чистого прибутку більші за темпи приросту чистого доходу, а темпи приросту чистого доходу більші за темпи приросту активів;

3) темпи приросту чистого доходу будуть більші за темпи приросту активів, а темпи приросту чистого прибутку менші;

4) темпи приросту активів будуть більші темпів приросту чистого доходу та чистого прибутку.

4. Швидкість обертання фінансових ресурсів підприємства визначають та аналізують за допомогою:

1) коефіцієнтів рентабельності;

2) коефіцієнтів ліквідності;

3) коефіцієнтів ділової активності;

4) коефіцієнтів фінансової стійкості.

5. Показник, який характеризує кількість оборотів, здійснених активами або окремими складовими протягом періоду, – це коефіцієнт:

1) оборотності;

2) тривалості обороту;

3) закріплення активів;

4) ліквідності.

6. Яким буде коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, якщо дебіторська заборгованість підприємства становить 50 тис. грн, запаси – 60 тис. грн, а чистий дохід – 360 тис. грн:

1) 7,2 обороти;

2) 6 оборотів;

3) 3,27 оборотів;

4) 36 оборотів?

7. Формула розрахунку коефіцієнта оборотності оборотних активів має вигляд:

$$1) K_{обОА} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Чистий дохід}};$$

$$2) K_{обОА} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Оборотні активи}};$$

$$3) K_{обОА} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Чистий прибуток}};$$

$$4) K_{обОА} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Оборотні активи}}$$

8. Виходячи зі значень коефіцієнта оборотності активів на різних підприємствах, наведених на рисунку 1, вкажіть на якому з підприємств показник має позитивну динаміку?

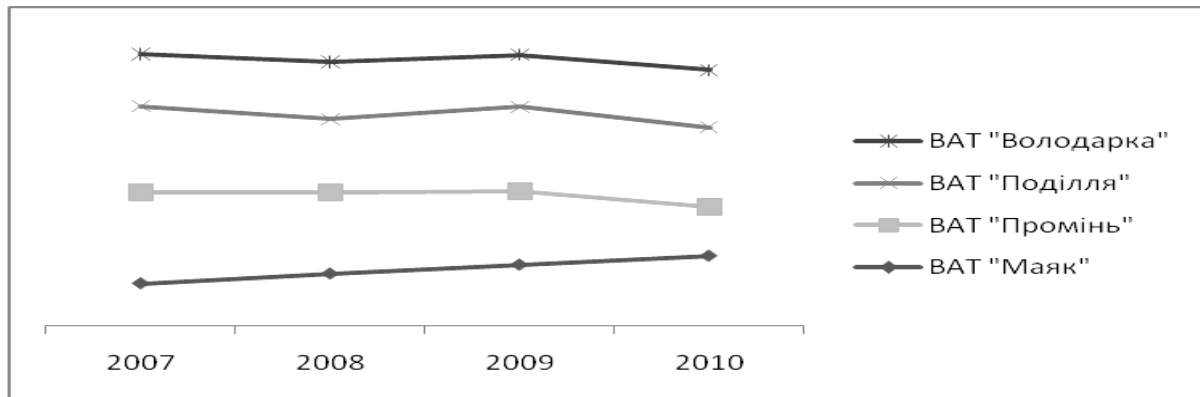

Рисунок 1 – Значення коефіцієнта оборотності активів

- 1) VAT «Володарка»;
- 2) VAT «Поділля»;
- 3) VAT «Промінь»;
- 4) VAT «Маяк».

9. Якою буде рентабельність власного капіталу, якщо активи підприємства становлять 100 тис. грн, позичковий капітал – 60 тис. грн, прибуток до оподаткування – 16 тис. грн:

- 1) 40%;
- 2) 20%;
- 3) 30%;
- 4) 27%?

10. Який із зазначених показників не належить до показників ділової активності:

- 1) коефіцієнт завантаження;
- 2) коефіцієнт рентабельності;
- 3) коефіцієнт оборотності;
- 4) коефіцієнт тривалості обороту?

11. Формула розрахунку коефіцієнта оборотності власного капіталу має вигляд:

$$1) K_{об_{BK}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}};$$

- 2) $Kоб_{BK} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Власний капітал}}$;
- 3) $Kоб_{BK} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Чистий дохід}}$;
- 4) $Kоб_{BK} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Чистий прибуток}}$.

12. Який із зазначених показників характеризує ефективність використання оборотних активів:

- 1) фондвіддача;
- 2) коефіцієнт ефективності;
- 3) коефіцієнт оборотності;
- 4) коефіцієнт покриття?

13. Показники оборотності вимірюються у:

- 1) днях;
- 2) гривнях;
- 3) відсотках;
- 4) оборотах.

14. За даними бухгалтерської звітності тривалість обороту основних засобів в днях визначається як відношення:

- 1) 360 днів до коефіцієнта оборотності оборотних активів;
- 2) виручки від реалізації до середньорічної вартості оборотних активів;
- 3) середньорічної вартості активів до виручки від реалізації;
- 4) 360 днів до середньорічної вартості оборотних активів.

15. Формула розрахунку коефіцієнта оборотності власного капіталу має вигляд:

- 1) $Kоб_{BK} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}}$;
- 2) $Kоб_{BK} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Власний капітал}}$;
- 3) $Kоб_{BK} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Чистий дохід}}$;
- 4) $Kоб_{BK} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Чистий прибуток}}$.

16. Який із зазначених показників характеризує ефективність використання оборотних активів:

- 1) фондвіддача;

- 2) коефіцієнт ефективності;
- 3) коефіцієнт оборотності;
- 4) коефіцієнт покриття?

17. Показники оборотності вимірюються у:

- 1) днях;
- 2) гривнях;
- 3) відсотках;
- 4) оборотах.

18. За даними бухгалтерської звітності тривалість обороту основних засобів в днях визначається як відношення:

- 1) 360 днів до коефіцієнта оборотності оборотних активів;
- 2) виручки від реалізації до середньорічної вартості оборотних активів;
- 3) середньорічної вартості активів до виручки від реалізації;
- 4) 360 днів до середньорічної вартості оборотних активів.

19. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості розраховується за формулою:

$$1) \text{Коб}_{\text{дз}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Дебіторська заборгованість}};$$

$$2) \text{Коб}_{\text{дз}} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Дебіторська заборгованість}};$$

$$3) \text{Коб}_{\text{дз}} = \frac{\text{Дебіторська заборгованість}}{\text{Чистий дохід}};$$

$$4) \text{Коб}_{\text{дз}} = \frac{\text{Дебіторська заборгованість}}{\text{Чистий прибуток}}.$$

Оцініть правильність тверджень (так, ні).

20. Систематичний аналіз ділової активності підприємства необхідний тому, що дохідність будь-якого підприємства, розмір його прибутку багато в чому залежить від його здатності ефективно використовувати наявні ресурси. Оцінка ділової активності – це та основа, на якій ґрунтуються раціональні і розумні рішення про обсяги майна та раціональність його витрачання.

- 1) Так; 2) ні.

21. Метою аналізу ділової активності підприємства є одержання ключових показників обґрунтованої оцінки стану об'єкта і перспектив його розвитку.

- 1) Так; 2) ні.

22. Швидкість обороту активів підприємства є однією з якісних характеристик фінансової політики підприємства. Чим більша швидкість обороту активів, тим менш ефективно працює підприємство.

1) Так; 2) ні.

23. Коефіцієнт оборотності активів обчислюється як відношення чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) до середньої величини оборотних активів підприємств.

1) Так; 2) ні.

24. Фондовіддача розраховується як відношення чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) до середньорічної вартості необоротних активів.

1) Так; 2) ні.

25. Фінансовий цикл – проміжок часу з моменту надходження матеріалів на склад підприємства до моменту відвантаження покупцеві продукції, що була виготовлена з даних матеріалів.

1) Так; 2) ні.

26. Коефіцієнт внутрішнього зростання характеризує максимальний темп приросту обсягу реалізації, який може мати підприємство без зовнішнього фінансування.

1) Так; 2) ні.

27. Суму вивільнених (додатково залучених) оборотних активів внаслідок зміни їх оборотності можна визначити, помноживши фактичний одноденний оборот з чистого доходу (виручки) за звітний період на різницю показників оборотності (у днях) звітного та базового періодів.

1) Так; 2) ні.

28. Високе значення коефіцієнтів оборотності обов'язково означає ефективне використання активів на підприємстві.

1) Так; 2) ні.

29. Прискорення обороту на тій чи іншій стадії кругообігу коштів спричиняє прискорення обороту й на інших стадіях, а також призводить до вивільнення коштів, які можуть бути використані на інших ділянках роботи підприємства.

1) Так; 2) ні.

Вставте пропущені слова в наведеному тексті.

30. Коефіцієнт _____ активів показує їх суму, що припадає на 1 грн чистого доходу і характеризує їх поточну наявну потребу на звітну дату для здійснення певного обсягу господарської діяльності.

31. _____ – валове надходження економічних вигід протягом певного періоду, яке виникає в ході звичайної діяльності підприємства, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків засновників.

32. _____ підприємства – це максимально можливий річний випуск продукції за номенклатурою та асортиментом при цілковитому використанні устаткування й площ, застосування ефективних технологій, організації виробництва і праці.

33. У звітному періоді чистий дохід підприємства склав 45507 тис. грн, дебіторська заборгованість – 21765 тис. грн, а коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості – _____ оборотів.

34. У звітному періоді чистий дохід підприємства склав 46709 тис. грн, кредиторська заборгованість – 13761 тис. грн, а коефіцієнт тривалості погашення кредиторської заборгованості – _____ днів.

35. У звітному періоді чистий дохід підприємства склав 70254 тис. грн, вартість майна – 49985 тис. грн, вартість власного капіталу – 26864 тис. грн, а коефіцієнт оборотності власного капіталу – _____ оборотів.

36. Чим менша тривалість одного обороту, тим _____ майно здійснює свій кругообіг та _____ використовується підприємством.

37. Коефіцієнт оборотності активів обчислюється як відношення чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) до середньої величини _____ підприємства і характеризує ефективність використання підприємством усіх наявних ресурсів, незалежно від джерел їхнього залучення.

38. _____ – інтервал часу, протягом якого поточні активи підприємства роблять повний оборот від придбання запасів для здійснення діяльності до отримання коштів від реалізації виробленої з них продукції (погашення дебіторської заборгованості).

39. _____ – це зростання, за якого підприємство не завдає шкоди своїм фінансовим ресурсам і не змінює фінансового ризику.

Зробіть аналітичні висновки

37. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 8.1.

Таблиця 8.1 – Аналіз показників, що характеризують ділову активність підприємства

Показник	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютна зміна	Темп приросту, %
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	49985,00	50862,50	877,50	1,76
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	70254,00	103962,00	33708,00	47,98
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	708,00	4312,00	3604,00	509,04
Коефіцієнт оборотності активів, оборотів	1,41	2,04	0,64	45,43
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, оборотів	6,25	9,07	2,82	45,13
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, оборотів	6,16	8,99	2,83	45,89
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	57,61	39,69	-17,91	-31,10
Тривалість обороту кредиторської заборгованості, днів	58,44	40,06	-18,38	-31,45
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів, оборотів	4,76	8,77	4,01	84,29
Коефіцієнт оборотності основних засобів, оборотів	3,81	5,13	1,32	34,58
Коефіцієнт оборотності власного капіталу, оборотів	2,62	3,31	0,70	26,66

38. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 8.2.

Таблиця 8.2 – Результати факторного аналізу зміни коефіцієнта оборотності оборотних активів

Показник	Вплив
Загальна зміна коефіцієнта оборотності оборотних коштів	1,53
в т. ч. за рахунок зміни:	
- Виручки від реалізації	1,88
- Виробничих запасів	-0,73
- Незавершеного виробництва	0,01
- Готової продукції	4,45
- Товарів	0,18
- Дебіторської заборгованості	-0,07
- Грошових коштів	-0,11
- Інших оборотних активів	-4,07

ТЕМА 9

АНАЛІЗ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Розв'язання тестів даної теми передбачає ознайомлення студентів із такими питаннями:

1. Дайте означення поняття «рух грошових коштів».
2. Якої форми можуть набувати грошові розрахунки підприємств?
3. Які особливості визначення руху грошових коштів в результаті операційної діяльності?
4. Які особливості визначення руху грошових коштів в результаті інвестиційної діяльності?
5. Які особливості визначення руху грошових коштів в результаті фінансової діяльності?
6. За якими видами діяльності визначається рух грошових коштів?
7. Які фактори вплинули на зміну величини грошових коштів підприємства?
8. За якими показниками аналізують ефективність використання грошових коштів?
9. Яким чином визначається мінімальна сума грошей, необхідна для проведення господарських операцій?
10. За допомогою якого методу здійснюється оцінювання впливу чинників на зміну залишків грошових коштів?

Тестові завдання

1. Звіт про рух грошових коштів містить інформацію про рух коштів у результаті:
 - 1) операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
 - 2) операційної, фінансової та звичайної діяльності;
 - 3) основної, інвестиційної та фінансової діяльності;
 - 4) основної, інвестиційної та звичайної діяльності.
2. Швидкість обертання фінансових ресурсів підприємства визначають та аналізують за допомогою:
 - 1) коефіцієнтів рентабельності;
 - 2) коефіцієнтів ліквідності;
 - 3) коефіцієнтів ділової активності;
 - 4) коефіцієнтів фінансової стійкості.
3. Які з перерахованих видів операцій, пов'язаних із рухом грошових коштів не належать до фінансової діяльності?
 - 1) надходження від реалізації необоротних активів 40 тис. грн;

- 2) отримання позики в розмірі 15 тис. грн;
- 3) сплата дивідендів в розмірі 5 тис. грн;
- 4) погашення позики в розмірі 20 тис.грн.

4. Непрямий метод складання звіту про рух грошових коштів передбачає:

- 1) додавання всіх фактичних надходжень грошових коштів і віднімання всіх фактичних витрат грошових коштів;
- 2) додавання всіх фактичних надходжень грошових коштів;
- 3) додавання всіх фактичних витрат грошових коштів;
- 4) зміну чистого прибутку або збитку із відповідними коригуваннями.

5. Заповніть пропущені слова.

Згідно з П(С)БО, _____ діяльність – це придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою еквівалентів грошових коштів:

- 1) інвестиційна;
- 2) операційна;
- 3) фінансова;
- 4) звичайна.

6. Заповніть пропущені слова. Згідно з П(С)БО, _____ діяльність – це придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою еквівалентів грошових коштів:

- 1) інвестиційна;
- 2) операційна;
- 3) фінансова;
- 4) звичайна.

7. Із якими операціями пов'язаний рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності:

- 1) придбанням (реалізацією) майна довготривалого користування;
- 2) випуском облігацій і цінних паперів короткострокового характеру;
- 3) виконання робіт і надання послуг;
- 4) виплатою дивідендів?

8. Чистий рух грошових коштів підприємства за звітний період дорівнює:

- 1) залишку грошових коштів та їх еквівалентів на кінець періоду;
- 2) сумі чистого руху грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
- 3) різниці між залишком грошових коштів на початок періоду та залишком грошових коштів на кінець періоду;

4) сумі вхідних грошових потоків по підприємству за звітний період.

9. Підприємство має кошти у розрахунках в розмірі 150 тис. грн, загальна величина оборотних активів – 300 тис. грн. Значення коефіцієнта участі грошових коштів в оборотному капіталі склало:

- 1) 2;
- 2) 150 тис. грн;
- 3) 0,5;
- 4) 300 тис. грн.

10. Яке з даних надходжень грошових коштів не є надходженням від інвестиційної діяльності:

- 1) реалізація необоротних активів;
- 2) реалізація майнових комплексів;
- 3) реалізація необоротних активів;
- 4) надходження власного капіталу?

11. У Звіті про рух коштів надходження від випуску акцій мають класифікуватися як надходження коштів від:

- 1) кредитної діяльності;
- 2) операційної діяльності;
- 3) інвестиційної діяльності;
- 4) фінансової діяльності.

12. До відтоку коштів від інвестиційної діяльності належать:

- 1) виплата дивідендів;
- 2) сплата податків;
- 3) покупка цінних паперів;
- 4) придбання нематеріальних активів.

13. Заповніть пропуски у висловлюванні. До типових прикладів руху коштів у рамках _____ діяльності належать такі: випуск власного капіталу (акцій); отримання позик та їх погашення; викуп акцій власної емісії; сплата дивідендів:

- 1) операційної;
- 2) інвестиційної;
- 3) фінансової;
- 4) звичайної.

14. До відтоку коштів від інвестиційної діяльності належать:

- 1) виплата дивідендів;
- 2) сплата податків;
- 3) покупка цінних паперів;
- 4) придбання нематеріальних активів.

15. Заповніть пропуски у висловлюванні. До типових прикладів руху коштів у рамках _____ діяльності належать такі: випуск власного капіталу (акцій); отримання позик та їх погашення; викуп акцій власної емісії; сплата дивідендів:

- 1) операційної;
- 2) інвестиційної;
- 3) фінансової;
- 4) звичайної.

16. До типових прикладів руху коштів у результаті _____ діяльності слід віднести: надходження коштів від реалізації продукції; надходження коштів за надання права користування активами (оренда); платежі постачальникам; виплати працівникам; сплата податків тощо:

- 1) операційної;
- 2) інвестиційної;
- 3) фінансової;
- 4) звичайної.

17. Відомі такі дані з балансу підприємства: оборотні активи – 100 тис. грн, власний капітал – 250 тис. грн, довгострокові зобов'язання – 20 тис. грн, поточні зобов'язання – 30 тис. грн. Вартість необоротних активів складе:

- 1) 250 тис. грн;
- 2) 200 тис. грн;
- 3) 50 тис. грн;
- 4) 75 тис. грн.

18. До грошових потоків від операційної діяльності не належать:

- 1) надходження коштів від реалізації продукції;
- 2) виплата дивідендів;
- 3) сплата штрафів і неустойок;
- 4) виплата заробітної плати.

19. У звіті про рух коштів надходження від випуску акцій мають класифікуватися як приплив коштів від:

- 1) кредитної діяльності;
- 2) операційної діяльності;
- 3) інвестиційної діяльності;
- 4) фінансової діяльності.

20. Головною метою звіту про рух коштів є надання необхідної інформації про:

1) розбіжності між чистим прибутком і пов'язаними з ним надходженнями і витратою коштів;

2) здатність підприємства створювати в майбутньому додатний чистий рух коштів;

3) надходження і витрати коштів підприємства протягом звітного періоду;

4) оцінювання джерел фінансування за їх вартістю.

21. Оборотність коштів у розрахунках визначається за формулою:

1) $\frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Кошти у розрахунках}}$;

2) $\frac{\text{Кошти у розрахунках}}{\text{Чистий прибуток}}$;

3) $\frac{\text{Кошти у розрахунках}}{\text{Чистий дохід}}$;

4) $\frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Кошти у розрахунках}}$.

Оцініть правильність тверджень (так, ні).

22. Відповідно до положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» грошовими коштами вважаються готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання.

1) Так; 2) ні.

23. Грошовий потік підприємства являє собою сукупність розподілених у часі надходжень коштів, генерованих його господарською діяльністю.

1) Так; 2) ні.

24. Дослідження грошових потоків за видами діяльності підприємства спрямовується на визначення показників чистого руху грошових коштів внаслідок операційної, інвестиційної та фінансової діяльності та оцінювання їх впливу на загальну зміну залишків грошових коштів у звітному періоді.

1) Так; 2) ні.

25. Прямий метод передбачає визначення суми чистого надходження (чистої витрати) в результаті операційної діяльності через послідовне коригування показника прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування, наведеного у звіті про фінансові результати.

1) Так; 2) ні.

Вставте пропущені слова в наведеному тексті.

26. _____ – платежі готівкою підприємств, підприємців, та фізичних осіб за реалізовану продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги) і за операціями, які безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна.

27. _____ – це грошові розрахунки, які здійснюються за допомогою записів на рахунках в банках, коли гроші (кошти) списуються з рахунка платника (покупця) і переказуються на рахунок отримувача коштів (продавця).

28. _____ підприємства являє собою сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, генерованих його господарською діяльністю.

29. _____ метод передбачає визначення суми чистого надходження (чистої витрати) в результаті операційної діяльності через послідовне коригування показника прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування, наведеного у звіті про фінансові результати.

30. _____ діяльність пов'язана із вкладенням фінансових коштів із метою отримання доходу, а _____ – із залученням грошових коштів у результаті фінансових операцій.

31. У звіті _____ наводяться дані про рух грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

32. Рух грошових коштів у результаті _____ визначається на основі аналізу змін у статтях розділу балансу «Необоротні активи» та статті «Поточні фінансові інвестиції» і в розділі «Необоротні активи та групи вибуття».

Зробіть аналітичні висновки

33. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 9.1.

Таблиця 9.1 – Показники, що характеризують ефективність використання грошових коштів підприємства

Показник	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютна зміна	Темп приросту, %
Середній залишок коштів у розрахунках, тис. грн.	13849,50	14414,50	565,00	4,08
Коефіцієнт оборотності коштів у розрахунках, оборотів	5,07	7,21	2,14	42,18
Тривалість періоду обороту коштів у розрахунках, днів	71,95	50,61	-21,35	-29,67
Мінімальна сума грошей, потрібна для ведення господарських операцій, тис. грн.	13343,65	13685,05	341,40	2,56
Коефіцієнт участі грошових коштів в оборотних активах	0,49	0,56	0,07	13,29

34. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 9.2.

Таблиця 9.2 – Показники, що характеризують грошові потоки підприємства

Показник	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютна зміна	Темп приросту, %
Чистий рух коштів від операційної діяльності	17496	15793	-1703	-9,73
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-11377	-15769	-4392	38,60
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-6096	0	6096	-100,00
Чистий рух коштів за звітний період	48	24	-24	-50,00

35. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 9.3.

Таблиця 9.3 – Факторний аналіз зміни грошових коштів підприємства

Показник	Попередній рік	Звітний рік	Вплив на зміну грошових коштів
ГК	37,5	59	21,5
РП	0	0	0
(К-РП)	133145	178342	45197
ЗМВП	983	1122,5	139,5
ДЗ	21519,5	38254,5	16735
ПЗ	76906	83943	7037
Д	1	1	0
НА	209006,5	271694,5	-62688
(ОА-ГК)	23476	29874,5	-6398,5
В	34,5	35	-0,5

ТЕМА 10

АНАЛІЗ ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Розв'язання тестів даної теми передбачає ознайомлення студентів із такими питаннями:

1. Що таке банкрутство?
2. Що таке фінансова криза?
3. Чи завжди фінансова криза є ознакою банкрутства підприємства?
4. Які особливості визначення імовірності банкрутства за вітчизняним законодавством?
5. Які ознаки поточної неплатоспроможності?
6. Як визначають наявність ознак надкритичної неплатоспроможності?
7. Чому для вітчизняних підприємств не завжди підходять західні методики оцінювання імовірності банкрутства?
8. Як визначають імовірність банкрутства за моделлю Альтмана?
9. Як визначають імовірність банкрутства за моделлю Тафлера?
10. Які ще методики імовірності банкрутства Ви знаєте?
11. Чи існує імовірність банкрутства для аналізованого підприємства?

Тестові завдання

1. Який із зазначених коефіцієнтів не належить до показників, за якими визначають рівень неплатоспроможності підприємства при виявленні ознак банкрутства відповідно до вітчизняного законодавства:

- 1) коефіцієнт покриття;
- 2) коефіцієнт поточної платоспроможності;
- 3) коефіцієнт автономії;
- 4) коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами?

2. Відношення різниці між чистим прибутком і нарахованою амортизацією до суми довгострокових і поточних зобов'язань є коефіцієнтом:

- 1) Тафлера;
- 2) Бівера;
- 3) Спрінгейта;
- 4) Альтмана.

3. Назвіть основні види кризи:

- 1) стратегічна, збитку, ліквідності;
- 2) стратегічна, прибутковості, ліквідності;
- 3) стратегічна, фінансової стійкості, ліквідності;
- 4) стратегічна, тактична, прибутковості.

4. За якого виду фінансової кризи підприємство є неплатоспроможним:

- 1) стратегічної кризи;
- 2) кризи прибутковості;
- 3) кризи ліквідності;
- 4) тактичної кризи?

5. Якої з зазначених моделей оцінювання імовірності банкрутства не існує:

- 1) Тафлера;
- 2) Шумпетера;
- 3) Ліса;
- 4) Альтмана?

6. Якщо чистий прибуток підприємства 200 тис. грн, амортизаційні відрахування 100 тис. грн, довгострокові зобов'язання – 100 тис. грн, поточні зобов'язання – 400 тис. грн, то коефіцієнт Бівера становитиме:

- 1) 0,2;
- 2) 1;
- 3) 0,4;
- 4) 0,6.

7. Підприємство відповідно до нормативних критеріїв визнається неплатоспроможним, якщо його коефіцієнт поточної ліквідності нижчий за:

- 1) 5,0;
- 2) 2,5;
- 3) 1;
- 4) 3,0.

8. Якщо на підприємстві коефіцієнт поточної платоспроможності має від'ємне значення, кінцевим фінансовим результатом є збиток, а коефіцієнти покриття та забезпеченості власними оборотними засобами становлять відповідно 0,9 та 0,1; то підприємство має:

- 1) поточну неплатоспроможність;
- 2) критичну неплатоспроможність;
- 3) надкритичну неплатоспроможність;
- 4) критичну платоспроможність.

9. За якими показниками відповідно до вітчизняного законодавства варто визначати санаційну спроможність:

- 1) поточної платоспроможності, рентабельності активів, оборотності активів;
- 2) поточної платоспроможності, забезпечення власними засобами, коефіцієнтом покриття;

- 3) коефіцієнтом покриття, рентабельності власного капіталу;
- 4) поточної платоспроможності, забезпечення власними засобами, коефіцієнтом покриття, рентабельності?

10. Фіктивне банкрутство – це банкрутство, за якого:

- 1) підприємство неспроможне відновити в поточному періоді свою платоспроможність в результаті реальних втрат капіталу;
- 2) на платоспроможному підприємстві неправдиво оголошується інформація про неплатоспроможність для отримання відстрочки платежу;
- 3) на підприємстві навмисно створені керівництвом умови, за яким підприємство є неплатоспроможним;
- 4) підприємство неспроможне розрахуватись за своїми зобов'язаннями.

11. У випадку, коли на підприємстві зруйновано виробничий потенціал і відсутні довгострокові фактори успіху, це свідчить про:

- 1) кризу прибутковості;
- 2) платоспроможності;
- 3) стратегічну кризу;
- 4) кризу платоспроможності.

12. За якого виду банкрутства підприємство не є неплатоспроможним:

- 1) навмисного;
- 2) фіктивного;
- 3) технічного;
- 4) необережного?

13. Який із чинників фінансової кризи належить до зовнішніх:

- 1) прорахунки у галузі постачання;
- 2) спад кон'юнктури в економіці в цілому;
- 3) низький рівень маркетингу на підприємстві;
- 4) недоліки у виробничій сфері підприємства?

14. Який підхід до прогнозування банкрутства ґрунтується на аналізі даних фінансової звітності минулих періодів:

- 1) фундаментальний;
- 2) технічний;
- 3) дискримінантний;
- 4) СРПР?

15. Граничне значення для моделі Ліса складає:

- 1) 0,5;
- 2) 0,05;
- 3) 0,037;
- 4) 0,37.

16. За моделлю Тафлера банкрутство фірми більш ніж ймовірно за значення Z-рахунку:

- 1) 0,1;
- 2) 0,2;
- 3) 0,3;
- 4) 0,4.

17. Визначення якого рівня неплатоспроможності передбачає врахування чистого прибутку:

- 1) поточного;
- 2) критичного;
- 3) надкритичного;
- 4) жоден з рівнів не передбачає використання прибутку.

Оцініть правильність тверджень (так, ні).

18. Систематичний аналіз ділової активності підприємства необхідний тому, що дохідність будь-якого підприємства, розмір його прибутку багато в чому залежать від його здатності ефективно використовувати наявні ресурси. Оцінювання ділової активності – це та основа, на якій ґрунтуються доцільні та розумні рішення про обсяги майна та раціональність його витрачання.

- 1) Так; 2) ні.

19. У випадку коли перманентні збитки «з’їдають» власний капітал, і це призводить до незадовільної структури балансу, говорять про кризу ліквідності.

- 1) Так; 2) ні.

20. Недоліки у виробничій сфері відносять до зовнішніх факторів фінансової кризи.

- 1) Так; 2) ні.

21. Фінансову кризу на підприємстві характеризують трьома параметрами: джерелами виникнення; видом кризи; стадією її розвитку.

- 1) Так; 2) ні.

22. Зменшення купівельної спроможності населення відносять до екзогенних факторів фінансової кризи.

- 1) Так; 2) ні.

23. Першочерговим завданням системи раннього попередження є своєчасне виявлення додаткових шансів для суб’єкта господарювання.

- 1) Так; 2) ні.

24. Модель Р. Ліса належить до методів прогнозування банкрутства, заснованих на використанні порівняльного аналізу.

1) Так; 2) ні.

25. Економічним показником ознак поточної платоспроможності при наявності простроченої кредиторської заборгованості є різниця між сумою наявних у підприємства грошових, коштів їх еквівалентів та інших високоліквідних активів і його поточних зобов'язань.

1) Так; 2) ні.

26. Ознакою формування незадовільної структури балансу є таке фінансове становище підприємства, у якого протягом тривалого часу (1,5 – 2 роки) коефіцієнт Бівера перевищує 0,5.

1) Так; 2) ні.

27. Структура балансу підприємства визнається незадовільною, а підприємство неплатоспроможним, якщо задовольняється одна з таких умов: коефіцієнт покриття на кінець звітного періоду є меншим за 1, а коефіцієнт забезпеченості власними коштами є меншим за 0,1.

1) Так; 2) ні.

Вставте пропущені слова в наведеному тексті.

28. Фактори, які можуть призвести до фінансової кризи на підприємстві, поділяють на екзогенні та _____.

29. Криза _____ виникає у випадку, коли на підприємстві зруйновано виробничий потенціал і відсутні довгострокові фактори успіху.

30. _____ – характеризує неправдиве оголошення підприємством про свою неплатоспроможність з метою введення кредиторів в оману для отримання від них відстрочки виконання своїх кредитних зобов'язань або знижки із суми кредиторської заборгованості.

31. _____ – це фаза розбалансованої діяльності підприємства та обмежених можливостей впливу його керівництва на фінансові відносини, що виникають на цьому підприємстві.

32. Система _____ – це особлива інформаційна система, яка сигналізує керівництву про потенційні ризики які можуть насуватися на підприємство як із зовнішнього так і з внутрішнього середовища.

33. Зміст _____ аналізу полягає в тому, що за допомогою

математично-статистичних методів будується функція та оцінюється інтегральний показник, на підставі якого з достатньою ймовірністю можна передбачити банкрутство суб'єкта господарювання.

34. _____ – стан неплатоспроможності підприємства, викликаний суттєвим простроченням його дебіторської заборгованості. При цьому розмір дебіторської заборгованості значно перевищує розмір кредиторської заборгованості, а сума його активів значно перевищує розмір його фінансових зобов'язань.

35. _____ – характеризує неправдиве оголошення підприємством про свою неплатоспроможність з метою введення кредиторів в оману для отримання від них відстрочки виконання своїх кредитних зобов'язань або знижки із суми кредиторської заборгованості.

36. Економічним показником ознак _____ при наявності простроченої кредиторської заборгованості є різниця між сумою наявних у підприємства грошових, коштів їх еквівалентів та інших високоліквідних активів і його поточних зобов'язань.

37. _____ – це відношення суми довгострокових зобов'язань і короткострокових зобов'язань до активів, нормативне значення менше або дорівнює 37, для сталих компаній.

38. _____ розраховується, як відношення різниці між чистим прибутком і нарахованою амортизацією до суми довгострокових і поточних зобов'язань.

Зробіть аналітичні висновки

39. Зробіть висновки, використовуючи дані таблиці 10.1

Таблиця 10.1 – Розрахунок показників для визначення імовірності банкрутства підприємства за моделлю Ліса

Показник	Попередній рік	Звітний рік
Частка оборотних засобів в активах	0,60	0,65
Рентабельність активів за прибутком від реалізації	0,005	0,13
Рентабельність активів за нерозподіленим прибутком	0,04	0,04
Коефіцієнт співвідношення власного та позикового капіталу	0,79	0,85
Zл	0,04	0,06

Словник термінів

Абсолютно ліквідні активи (*Absolute Liquidity assets*) (A1) – суми усіх статей грошових коштів, які можуть бути використані для здійснення поточних розрахунків негайно.

Актив (*Assets*) – ресурс, контрольований підприємством у результаті минулих подій, від якого очікується надходження майбутніх економічних вигід до підприємства.

Активи, що швидко реалізуються (*Cast and marketable securities*) (A2) – активи, для перетворення яких у наявні кошти потрібен певний час: дебіторська заборгованість, строк погашення якої не більше одного року, виробничі запаси, запаси готової продукції, товари покупні.

Амортизація (*Amortization*) – систематичний розподіл суми активу, що амортизується, протягом очікуваного строку його корисної експлуатації.

Аудит (*Audit*) – фінансовий аналіз, бухгалтерський контроль, ревізія фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій, фірм, акціонерних товариств, проведені незалежними службами кваліфікованих фахівців (аудиторськими службами, аудиторами). Аудит проходить за запитом клієнта, виходячи з договору чи за вимогою контрагентів, державних органів влади. У результаті аудиту аналізується переважно бухгалтерська звітність. Головна мета аудиту — виявлення фінансового стану, стану фірми і розробка рекомендацій щодо покращення фінансового стану.

Баланс (*Balance Sheet*) – звіт про фінансовий стан підприємства, що відображає на певну дату його активи, зобов'язання та власний капітал.

Банкрутство (*Bankruptcy*) – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури.

Безготівкові розрахунки (*Ancash Calculations*) – грошові розрахунки, які здійснюються за допомогою записів на рахунках в банках, коли гроші (кошти) списуються з рахунка платника (покупця) і переказуються на рахунок отримувача коштів (продавця).

Вертикальний (структурний) аналіз (*Vertical Analysis*) – визначення та оцінювання співвідношень окремих і агрегованого показників, спрямовується на вивчення складу і структури об'єкта дослідження.

Виробнича стратегія (*Reproduction Strategy*) – система розробки та управління процесом створення необхідних для споживачів продуктів і послуг на підприємстві.

Виробничий потенціал підприємства (*Enterprises Reproduction Potential*) – система взаємопов'язаних та певною мірою взаємозамінних елементів, що виконують різні функції у процесі забезпечення випуску конкурентоспроможної (або ні) продукції та досягнення інших цілей розвитку підприємства.

Витрати (*Costs*) – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками).

Витрати майбутніх періодів (*Prepaid expenses*) – витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів

Відсоткова ставка (*Interest Rate*) – розмір відсотка за позикою, кредитом.

Власний капітал (*Equity*) – частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

Внутрішнє середовище організації (*Internal Environment of the Organisation*) – сукупність факторів, які формують довгострокову прибутковість організації і перебувають під безпосереднім її контролем.

Галузь (*Branch*) – сукупність підприємств, які випускають однорідну продукцію, використовують однотипну сировину та матеріали, характеризуються спільністю виробничо-господарської діяльності (технологічними процесами, складом обладнання, близьким складом та кваліфікацією кадрів) і конкурують за споживачів між собою.

Горизонтальний (трендовий) аналіз (*Horizontal Analysis*) – дослідження динаміки об'єкта, спрямоване на визначення та кількісне оцінювання тенденцій його зміни у часі.

Графічний метод аналізу (*Graphical Method of Financial Analyses*) – масштабне зображення економічних показників за допомогою геометричних знаків або умовно-художніх фігур на площині.

Грошовий потік (*Cash Flow*) – сукупність послідовно розподілених у часі подій, які пов'язані з відособленим та логічно завершеним фактом

зміни власника грошових коштів у зв'язку з виконанням договірних зобов'язань між економічними агентами (суб'єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями).

Групування (*Grouping*) – метод аналізу, що застосовується в економічних дослідженнях, спрямованих на вивчення закономірностей і тенденцій розвитку досліджуваних об'єктів, виявлення взаємозв'язків між показниками, які характеризують параметри об'єктів аналізу, та визначення впливу факторів на динаміку господарських процесів і їх економічні результати.

Дебітор (*Debtor*) – фізична чи юридична особа, економічний суб'єкт, що має грошову чи майнову заборгованість.

Дебіторська заборгованість (*Accounts Receivable*) – це сума боргів, які належать підприємству, фірмі, компанії, зі сторони інших підприємств, фірм і громадян, які є їх боржниками (дебіторами).

Ділова активність підприємства (*Business activity*) – процес управління ефективністю господарської діяльності суб'єктів економічних відносин, спрямований на забезпечення їх розвитку, збільшення трудової зайнятості й ефективне використання всіх видів ресурсів з метою досягнення ринкової конкурентоспроможності й формування сучасного інноваційно-інвестиційного потенціалу.

Діяльність підприємства (*Enterprise Activity*) – погоджений у часі та просторі потік ресурсів (сировини, матеріалів, обладнання, грошей, трудових ресурсів, інформації), які допомагають балансувати та підтримувати ці потоки для отримання запланованих результатів діяльності.

Довгострокові зобов'язання (*Long-term Liabilities*) – зобов'язання, які повинні бути виконані в період більше одного року або операційного циклу після дати звіту.

Доходи (*Income*) – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які приводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Доходи майбутніх періодів (*Deferred income*) – доходи, отримані протягом поточного або попередніх періодів, які належать до наступних звітних періодів.

Емісія (*Issue*) – випуск в обіг цінних паперів, грошових знаків у всіх

формах. Емісія грошей означає як друкування грошових знаків, так і збільшення всієї маси готівкових і безготівкових грошей.

Забезпечення наступних витрат та платежів (*Provision For Future Expenses and Payments*) – нараховані у звітному періоді майбутні витрати та платежі (витрати на оплату майбутніх відпусток, гарантійні зобов'язання тощо), величина яких на дату складання балансу може бути визначена тільки шляхом попередніх (прогнозних) оцінок, а також залишки коштів цільового фінансування і цільових надходжень, які отримані з бюджету та інших джерел, у тому числі коштів, вивільнених від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток підприємств.

Засновники (*Founders*) – організатори справи, засновники фірми, суспільства, фізичні і (чи) юридичні особи, які створюють нову організацію, акціонерне товариство з власної ініціативи і залучають до участі у ньому вкладників капіталу. Засновники можуть самі вносити свій капітал в створюване товариство. Вони також розробляють документи, необхідні для реєстрації і діяльності створеної компанії, асоціації, акціонерного товариства; здійснюють необхідну підготовчу роботу.

Звіт про рух грошових коштів (*Cash Flow Statement*) – звіт про надходження і видатки грошових коштів та їх еквівалентів у результаті всіх видів діяльності підприємства за звітний період.

Звіт про фінансові результати (*Income Statement*) – звіт про доходи, витрати та прибутки (збитки) підприємства.

Звичайна діяльність (*Usual Activity*) – основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення.

Зобов'язання (*Liabilities*) – заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.

Зовнішнє середовище (*Environment*) – сукупність факторів, які формують довгострокову прибутковість організації і на які організація не може впливати взагалі або має незначний вплив.

Інвестиційна діяльність (*Investment Activity*) – сукупність операцій з придбання та продажу довгострокових (необоротних) активів, а також фінансових інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів.

Інвестиції (*Investment*) – грошові, майнові, інтелектуальні цінності, що вкладаються в об'єкт підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту; капітальні вкладення в розвиток виробництва чи у невиробничу сферу.

Інновації (*Innovations*) – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери.

Інноваційна діяльність (*Innovation Activity*) – діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг.

Інноваційний проект (*Innovatory Project*) – комплект документів, що визначає процедуру і комплекс усіх необхідних заходів (у тому числі інвестиційних) щодо створення і реалізації інноваційного продукту та/або інноваційної продукції.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (*Absolute liquidity coefficient (solvency)*) – показник, який характеризує здатність підприємства розраховуватись за поточними зобов'язаннями абсолютно ліквідними активами.

Коефіцієнт автономії (*Coefficient of autonomy*) – показник, який характеризує частку вкладників підприємства в загальній сумі коштів, авансованих в діяльність підприємства.

Коефіцієнт закріплення (завантаження) активів (*Fixation ratio*) – величина, обернена коефіцієнту оборотності, яка показує суму активів на одну гривню чистого доходу.

Коефіцієнт маневрування власного капіталу (*Flexibility Ratio*) – показник, який характеризує частку власного капіталу, вкладену в оборотні активи.

Коефіцієнт оборотності (*Turnover Ratio*) – показник, який характеризує кількість оборотів, що їх здійснюють окремі види активів протягом звітного періоду.

Коефіцієнт покриття (*Coverage coefficient general*) – показник, що визначається співвідношенням усіх поточних активів до поточних

зобов'язань і характеризує достатність оборотних активів підприємства для погашення своїх боргів.

Коефіцієнт тривалості обороту (*Collection*) – показник, який характеризується кількістю днів, протягом яких активи проходять усі стадії одного кругообігу.

Коефіцієнт фінансового ризику (*Coefficient of financial risk*) – показник, який характеризує співвідношення залученого та власного капіталу підприємства.

Коефіцієнт швидкої ліквідності (*Rapid liquidity coefficient*) – показник, який характеризує співвідношення коштів у розрахунках до поточних зобов'язань

Коефіцієнтний аналіз (*Coefficients Analysis*) – оцінювання досліджуваного об'єкта за системою попередньо обґрунтованих коефіцієнтів, які визначають його основні характеристики.

Конкуреноспроможність підприємства (*Competitiveness*) – рівень компетенції підприємства щодо інших підприємств-конкурентів у нагромадженні та використанні виробничого потенціалу певної спрямованості, а також окремих його складових: технології, ресурсів, менеджменту (особливо – стратегічного потокового планування), навичок і знань персоналу тощо, що відображається у таких узагальнюючих показниках, як якість продукції, прибутковість, продуктивність та ін.

Конкуреноспроможність товару (*Competitiveness of Goods*) – ступінь його відповідності на певний момент вимогам цільових груп споживачів або обраного ринку за найважливішими характеристиками: технічними, економічними, екологічними тощо.

Кредитоспроможність (*Credit Standing*) – наявність передумов для одержання кредиту і здатність повернути його. Кредитоспроможність позичальника визначається за показниками, що характеризують його здатність своєчасно розраховуватися за раніше одержаними кредитами, його поточне фінансове становище, спроможність у разі потреби мобілізувати кошти з різних джерел і забезпечити оперативну конверсію активів у ліквідні кошти.

Ліквідність (*Liquidity*) – здатність активу трансформуватися в грошові засоби протягом виробничо-технічного процесу, а ступінь ліквідності визначається тривалістю часового періоду, протягом якого ця трансформація може відбутися.

Ліквідність підприємства (*Liquidity*) – наявність в нього оборотних засобів в розмірі, теоретично достатньому для погашення короткострокових зобов'язань.

Метод табличного зображення аналітичних даних (*Method of Tabular Display of Data*) – форма подання аналітичної інформації за допомогою цифр, розташованих в певному порядку (за допомогою аналітичної таблиці).

Модель Альтмана (*Altman's Z-score model*) – математична формула Е. Альтмана, яка дає можливість оцінити імовірність банкрутства окремого підприємства.

Мирова угода (*Peaceful Settlement*) – домовленість між боржником та кредитором (групою кредиторів) про відстрочку та (або) розстрочку платежів або припинення зобов'язання за угодою сторін.

Необоротні активи (*Fixed Assets*) – активи, що не є оборотними.

Неплатоспроможність (*Insolvency*) – неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати зобов'язання перед кредиторами після настання встановленого строку сплати грошових зобов'язань, в тому числі з заробітної плати. Це також неспроможність виконати зобов'язання щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) не інакше як через відновлення платоспроможності.

Нормальна ситуація (*Normal Situation*) – рівновага можливостей та загроз, збалансованих заходами, що враховують сильні та слабкі сторони підприємства, які існують на певний момент.

Оборотні активи (*Current Assets*) – грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом 12-ти місяців з дати балансу.

Операційна діяльність (*Operating Activity*) – основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, окрім інвестиційної та фінансової діяльності.

Основна діяльність (*Main Activity*) – операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства, і які забезпечують основну частку його доходу.

Платоспроможність (*Ability (capacity) to pay; paying capacity*) – здатність підприємства сплачувати кошти за своїми зобов'язаннями, що вже настали і потребують негайного погашення, за рахунок наявних грошей на банківських рахунках або готівкою.

Порівняльний аналіз (*Comparative Analysis*) – зіставлення показників досліджуваного періоду з аналогічними плановими, попередніми, нормативними, середніми або найкращими (еталонними) показниками, які розглядаються як база порівняння.

Поточні зобов'язання (*Current Liabilities*) – зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або впродовж дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

Прибуток (*Profit*) – кінцевий результат діяльності підприємства, що характеризує абсолютну ефективність роботи.

Процентна ставка (*Interest Rate*) – встановлена банком ставка, за якою у визначені в договорі строки виплачуються проценти. Її розмір, як правило, встановлюють у річному обчисленні відповідно до одиниці використаного капіталу (позики, суми боргу).

Проект (*Project*) – одноразова сукупність цілей, завдань і дій, що мають системні характеристики щодо взаємозв'язку ресурсів, послідовності виконання робіт і залучення спеціалістів певної кваліфікації.

Рентабельність (*Profitability*) – якісний показник, що характеризує рівень віддачі витрат або міру використання наявних ресурсів у процесі виробництва і реалізації товарів, робіт, послуг.

Факторний аналіз (*Factor Analysis*) – методика комплексного і системного вивчення та вимірювання впливу факторів на величину досліджуваних показників.

Фіктивне банкрутство (*Fictions Bankruptcy*) – завідомо неправдива заява суб'єкта підприємництва до суду про нездатність виконати зобов'язання перед кредиторами та державою.

Фінансова діяльність (*Financial Activity*) – сукупність операцій, які приводять до зміни величини та/або складу власного і позикового капіталу (які не є результатом операційної діяльності).

Фінансова звітність (*Financial Reporting*) – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України [Електронний ресурс]: від 16.07.99 № 966-XIV зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/?nreg=996-14>. – Назва з екрана.

2. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій. [Електронний ресурс] : затв. Наказом агентства з питань запобігання банкрутству 23.02.1998 № 22. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0214-98>. – Назва з екрана.

3. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій [Електронний ресурс] : затв. Наказом агентства з питань запобігання банкрутству; Наказ від 27.06.1997 № 81. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0288-97>. – Назва з екрана.

4. Витрати: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 [Електронний ресурс] : від 31.12.1999 № 318. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00>. – Назва з екрана.

5. Дохід: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 [Електронний ресурс] : від 10.12.1999 р. № 290. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>. – Назва з екрана.

6. Загальні вимоги до фінансової звітності: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 [Електронний ресурс] : від 07.02.2013 № 73. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. – Назва з екрана.

7. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 25 [Електронний ресурс] : від 25.02.2000 № 39 зі змінами та доповненнями. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/?nreg=z0161-00>. – Назва з екрана.

8. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навч. посіб. / Базилінська О. Я. – К. : ЦУЛ, 2009. – 328 с.

9. Фінансовий аналіз : навч. посіб. для ВНЗ / М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. Н. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. – 2-е вид. – К. : КНЕУ, 2007. – 592 с.

10. Деєва Н. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Н. М. Деєва, О. І. Дедіков. – К. : ЦУЛ, 2007. – 328 с.

11. Головка В. І. Фінансово-економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / В. І. Головка. – К. : ЦНЛ, 2006. – 445 с.

12. Зянько В. В. Фінансовий аналіз та звітність : практикум для студ. спец. «Менеджмент організацій» / В. В. Зянько, І. Ю. Єпіфанова. – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 83 с.

13. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Ізмайлова К. В. – К. : МАУП, 2000. – 152 с.
14. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування / Крамаренко Г. О. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.
15. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання : монографія / Лахтіонова Л. А. – К. : КНЕУ, 2001. – 387 с.
16. Подольська В. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / В. О. Подольська, О. В. Яріш. – К. : Центр навч. літ., 2007. – 488 с.
17. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємств : навч. посіб. / Савицька Г. В. – 3-є вид. – К. : Знання, 2007. – 668 с.
18. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства / Тарасенко Н. В. – 2-ге видання, стер. – К. : Алерта, 2004. – 485 с.
19. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз : теорія і практика : підручник / Кіндрацька Г. І., Білик М. С., Загородній А. Г. – 2-е вид. ; за ред. Загороднього А. Г. – Львів : Магнолія, 2007. – 440 с.
20. Мних Є. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Є. В. Мних, Н. С. Барабаш. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 412 с.
21. Митрофанов Г. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Г. В. Митрофанов, Г. О. Кравченко, Н. С. Барабаш та ін. : за ред. Г. В. Митрофанова. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. – 301 с.
22. Хома І. Б. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Хома І. Б., Андрушко Н. І., Слюсарчик К. М. – Л. : НУ «Львівська політехніка», 2009. – 344 с.
23. Фінансовий аналіз : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навчаються за освітньо-проф. прогн. магістра за спец. «Облік і аудит»] / О. А. Магопець, І. Г. Давидов, А. І. Сорокіна, Н. Ю. Головченко. – Кіровоград : КОД, 2010. – 279 с.
24. Яценко В. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Яценко В. М., Шинкаренко О. М., Бразілій Н. М. – Черкаси : ЧДТУ, 2010. – 267 с.
25. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз. Практикум : [навч. посіб.] / Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В., Дорошенко А. П. – Полтава : [РВВ ПДАА], 2010. – 354 с.
26. Фінансовий результат підприємств: теоретичні узагальнення та прикладний аналіз : моногр. / Л. В. Дікань, О. О. Вороніна. – Х. : СПД ФО Лібуркіна Л. М., 2008. – 92 с.
27. Цал-Цалко Ю. С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз : навч. пос. / Цал-Цалко Ю. С. – 2-ге вид. перероб та доп. – Житомир : ЖТІ, 2001. – 300 с.
28. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підручник / Цал-Цалко Ю. С. – К. : ЦУЛ, 2008. – 566 с.
29. Шморгун Н. П. Фінансовий аналіз : навч. посіб. для ВНЗ (рек. МОН України) / Н. П. Шморгун, І. В. Головка. – К. : ЦУЛ, 2006. – 528 с.

30. Financial Reporting and Analysis (3rd Edition) / Lawrence Revsine, Daniel W. Collins, W. Bruce Johnson. – Prentice Hall, 2004. – 1088 p.

31. G. Thomas Friedlob, Lydia Lancaster Folger Schleifer. Essentials of financial analysis. – John Wiley and Sons, 2003. – 234 p.

32. Steven M. Bragg. Financial analysis: a controller's guide. – John Wiley and Sons, 2007. – 399 p.

33. Financial Analysis, Planning and Forecasting: Theory and Application (Second Edition) / Alice C Lee , John C Lee, Cheng F Lee – World Scientific Publishers, Inc, forthcoming, 2004. – 1136 p.

Навчальне видання

Єпіфанова Ірина Юріївна

**ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТА ЗВІТНІСТЬ:
ЗБІРНИК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ
ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ ТА
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

Навчальний посібник

Редактор О. Кондратьєва

Оригінал-макет підготовлено І. Ю. Єпіфановою

Підписано до друку 15.04.2016 р.
Формат 29,7×42¹/₄. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний Ум. друк. арк.
Наклад 75 прим. Зам. № 2016-068

Вінницький національний технічний університет,
науково-методичний відділ ВНТУ.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
ВНТУ, к. 2201.
Тел. (0432) 59-87-36.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009

Віддруковано в Вінницькому національному технічному університеті
в комп'ютерному інформаційно-видавничому центрі.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Тел. (0432) 59-87-38.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009